

עלון ערבות

גליון מס' 5

בטאון המועצה האזורית "הערבה"

אפריל/מאי 1983

ה-על כוס קפה-על כוס קפה-ע

וכז הרכב

עם

משה שאבי
וצוות הנהגים

צביקה, עודד, אריה ואיציק

קצת מצחיק יהיה להציג את החבורה העליזה הזאת - את נהגי המועצה. הרי כולנו נוסעים אתם מידי יום ביומו והם הפכו כבר לחלק מהחיים - כך, שלפעמים, מרוב צחקוקים, בדיחות, אורת "אהלן" וכ' - אנחנו שוכחים את עצמנו והכוונה הטובה של צחוק ובדיחות הופכת לפגיעה, לעלבון או להרגשה לא נעימה.....
אז החלטנו לשבת אתם ולנסות לשמוע ולהבין קצת על עבודתם - וגם זו שמעבר לנראה על פני השטח, זו שמעבר לנהיגה הבטוחה והאוטובוסים הצהובים צהובים.....

באשר לטיולים ולנסיעות מיוחדות, הרי שאלה נערכים ברוח חברית ובצורה מסודרת, כאשר כל נהג מקבל סדור בהתאם לחלוקה שווה וצודקת - דבר המסביר את הרוח הטובה ואת האוירה החברית המיוחדת והנוחה במחלקה זו.

נתחיל "בסדור העבודה!" - ודאי שמתם לב לעובדה שבשנה זו הנהגים לא קבועים - כבעבר. מדי חודש לערך מתחלפים הנהגים והאוטובוסים בקוי הנסיעה - דבר המבטיח שמירה ואורך חיים רב יותר לכלי הרכב, שלא לדבר על הגיוון והשינוי שבדבר.

(תאטרון), משימות בר-מצוה, הסעת מתנדבים בחג המולד לבית לחם, טיולי "חרמון" ועוד ועוד ועוד - אחראית מחלקת הרכב על כל צי הרכב של המועצה, כאשר כדאי לציין במיוחד את מעורבותם של הנהגים בהפעלת רכב החרום במועצה - ז"א הכבאית והאמבולנס. (והכבאית החדשה שקבלנו ("מפליטי ימית") אפילו כבר הוכיחה עצמה בכיבוי דליקה גדולה בנאות הככר, ב"כיכובו" של הכבאי ה"ותיק" - עודד.

ובאשר לעתיד... הרי שכבר בימים הקרובים אנו מצפים למיניבוס חדש וממוזג לצרכי ההסעות ה"קטנות" וכן נתבררנו, שיתכן, והאוטובוס של איציק יצויד, גם הוא, במזגן - לרווחת כולנו.

כן מדברים על בניית בור סיכה - לטפול יעיל יותר ברכב, ובבר אנו רואים בשטח את הסככה החדשה לרכב חרום. (דרך אגב - הכבאית הישנה הוסבה לרכב נושא משאבה - לשימוש מחי התברואה).

כאשר עסקינן באוטובוסים שלנו, הרי שכולטת לעין רמת תחזוקתם - החל מהנקייה והצד האסטטי וכלה ברמת התחזוקה המכנית שלהם. אז דעו לכם, שכל זאת הוא תוצאה של מאבק יום-יומי מתמשך של כל החברה' האלה-וגם אתכם.

ואכן, בשיחתנו התלוננו משה, צביקה, עודד, אריה ואיציק - על שמץ של זלזול מצד חלק מהנוסעים - אם נוער ואם מבוגרים - דבר המתבטא בפגיעה בכלי הרכב (ריפוד הכסאות), נקייה האוטובוסים וכיו"ב.

פעולת הנקייה והתחזוקה מוטלת על הנהגים שמשדלים לטפל ולנקות - אך יש גבול גם לזה - ולכן, שמרו על הנקייה!!! אולי כדאי היה גם להזכיר את הנושא הכאוב של ההסעות השבועיות, כאשר לאחרונה נתקלנו בתופעה של מתנדבים העולים לאוטובוס בבאר-שבע כשהם מבוסמים (אם להשתמש בלשון המעטה) עד כדי שכרות (לפעמים), וזה מתבטא בצעקות ושאר תופעות שלא זו הבמה לפרטן.

- אנחנו לא רוצים למנוע את נסיעת המתנדבים אבל כדאי היה, לטובת כולנו, להבהיר להם כללי התנהגות אלמנטרים באוטובוס - שלא לדבר על שכרות!!! .

וקצת מידע על עבודת הנהגים: אז מעבר לנסיעות ומעבר לטיפול ולאחזקה באוטובוסים - שלא לדבר על טיולי ביה"ס, הטיולים המאורגנים, הסעות ילדים לחוגים, נסיעות לערד

לחזור על עקבותי, כך שנאלצתי לחזור
דרך דימונה עמוס בילדים שעוכבו בשטח
זמן כה ארוך, שלא לדבר על הארכת
המסלול - בצורה מיותרת ושטותית.
אמנם, בסופו של דבר, למחרת, הסתיים
הדבר בהתנצלות, בדברי הסבר וכו' וכו'
- אך בכ"ז זה נראה לנו קצת מוזר
ובמיוחד לנכח העובדה שמפעלי אורון
נמצאים בתחום השיפוט של המועצה ..."

בינתיים צלצל פעמון ביה"ס, והתלמידי
החלו לנהור בהמוניהם לרחבת החניה
ולאוטובוסים המיוחלים
אז נפרדנו, אך לא לפני שצלמנו אותם
ב"פוזזה" של גבורים.
והתוצאה הרי היא לפניכם.

רשם: י. גבע

בקשתי מהם, שיספרו לי איזה ספור,
אז הם התניעו, הכניסו למהלך - וזו
התוצאה:
עודד - הוזמנתי ע"י ביה"ס שדה
חצבה לחלץ תלמידים שרכבם נתקע במכתש
הגדול. נסעתי בליווי מדריכה מביה"ס
וכאשר הגענו לשער מפעלי אורון, עצרו
אותנו השומר וקצין הבטחון ולא נתנו
לנו לעבור, בטענה שנכנסנו ללא רשות
לתחום המפעל. המדריכה הציגה אשור
מתאים שהתקבל במפעלי אורון עבור
הרכב התקוע אך בכ"ז הם התעקשו ולא
נתנו לנו לעבור ואף הזמינו את
המשטרה. האוטובוס עוכב כשעה וחצי,
ולאחר שסרבתי לחזור הביתה ריק,
ניסינו להעביר את הילדים דרך השער
לאוטובוס, אלא שגם כאן, התנגד קצין
הבטחון שלבסוף נתרצה והתיר לי
להכנס לשטח, לאסוף הילדים אך לא

חצבה

ציוני דרך

וקצת ביותר פרוט:

העליה לקרקע היתה, כאמור, ביום 9.12.65 אל השטח הידוע כיום כ"ביה"ס שדה". הגרעינים הראשונים - גרעין "חצבה" (שהורכב רובו מבנות) וגרעין "צוקים" (שאמור היה להגיע לאילות) וכן מסופחים שונים הגיעו לשטח שנראה כמחנה אהלים צבאי. זכור לטוב - יורם לוי מעין ירב שניסה לעזור לנו בהקמת אגן ירק וכן 40 הדונמים הראשונים שהתחלנו לעבד. בשנת 1966 - התחלפו הגרעינים והגיעו למקום בנות "ערבה". נקודת ציון נוספת היא שתילת הצמחים והדשא באזור.

שנת 1967 - זכורה כשנת מע"ר. חצבה היתה מעין "תחנת רכבת" - גרעין יוצא, גרעין בא. וכל זאת על רקע מלחמת ששת הימים. גרעין "אשלים" (גרעין גי') - בטירונות והתחילה התארגנות גרעין די ע"י אהובה - גרעין שמאוחר יותר נקרא "אל מול אדום".

ביום 21.11.67 - התקיים טקס האיזרוח ונקבעו בעלי התפקידים הראשונים, אך עדיין לא הוכרנו כישוב קבע.

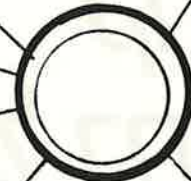
- גרעין "אשלים" מגיע לחצבה.

- התארגנות גרעין "חורב" - הגרעין האחרון לחצבה.

- חודש אפריל 1969 - הוא נקודת ציון - מתחילה לידת הילדים הראשונים ועימה תכנון ישוב הקבע.

- בנית ישוב הקבע החלה למעשה ב-27.5.70, יום בו הונחה אבן הפינה.

- ספטמבר 71 - הפיכת הישוב למושב והעברת השדות והציוד לידי המשפחות. כ-3 חודשים מאוחר יותר (בינואר 72) עברנו לישוב הקבע.

בימים אלה אנו חוגגים את "חג המושב" שיציין בר-מצוה להנחת אבן הפינה למושב. למעשה אינני יודעת מתי בדיוק נולדה חצבה וישנם מספר מועדים שיכולים להיות תאריכי ציון:

א. 9.12.65 - העליה לקרקע של האחזות חצבה באזור "ביה"ס שדה חצבה" של היום.

ב. 21.11.67 - יום איזרוח ההאחזות והעברת ניהולה לידי הגרעינים הראשונים.

יכול להיות גם -

ג. 27.5.70 - יום הנחת אבן הפינה למושב. (וזה התאריך אותו אנו מציינים).

וקיים גם תאריך נוסף:

ד. 18.1.72 - יום המעבר למושב.

פארן -

קרוב אבל רחוק

(בעקבות שיחה עם יעקב באבז'אני -
מזכיר המושב.)

פארן שונה מיתר ישובי המועצה האזורית
מכמה בחינות:

- א. מבחינה אקלימית, הרי שהקרה פוקדת את המקום לעתים קרובות ביותר, דבר, שלפעמים גורם לכך שהיבול בשדות "ישרף". התוצאה הישירה של "מכה" זו היא שינוי הדרגתי של השקפת החברים לגבי גידולי הירקות - כמפורט בהמשך.
- ב. מבחינת סוג המשק. הרי שהיום, כמעט, רוב המושבים באזור מתבססים, רק, על גידולי ירקות. בפארן, לעומת זאת, המשק הוא מעורב, ולצד גידול הירקות המסורתי עוסקים החברים גם בגידול פרחים, רפת, עגלים, הודים, כרם, תמרים ונסיונות גידול שונים במים חמים. כל המערכת הזו של סגנון המשק, נותנת אוירה אחרת לפארן ומשמעות הדבר היא שבחודשי הקיץ פארן ממשיכה לתפקד כרגיל, כשרוב המשפחות, העוסקות בענפים ה"רבים שנתיים", נשארות בבית, דבר הקושר יותר את החברים למקום על כל הכרוך בכך לחיוב ולשלילה.

- 1973 - מלחמת יום הכיפורים - המושב כמעט ריק מבחורים, נשארו חברות, מתנדבים, תינוקות, "הודיים" חולים ו-20 דונם ירקות למשפחה.
- באותה שנה התאבלנו על 3 מאיתנו שנפלו.
- 1974 - תנופת בניה ופתוח. סופרמרקט, משרדים, מחסנים. הרחובות מתארכים, ניטע מטע התמרים, הנוי גדל.
- 1977 - יש בריכה !!!
- קבלנו שטחים נוספים מעבר לנחל הערבה. ניטע מטע המנגו הראשון.
- 1978-1982 - לומדים, לומדים, לומדים. ולאט, לאט אנו הופכים להיות ממש חקלאים. הטונאז' לדונם - גדל וגם... מספר החברה.
- 1983 - יש בתוכנו כבר כ-80 משפחות - ישוב מבוסס.
- בר-מצוה לילדינו הראשונים.
- חג המושב ועוד היד נטויה ...
- אז - נקווה להמשך צמיחה ולחיים טובים באמת,
- לנו - קהילת חצבה ולתושבי הערבה בכלל.

חג שמחת
אדום נבו
חצבה

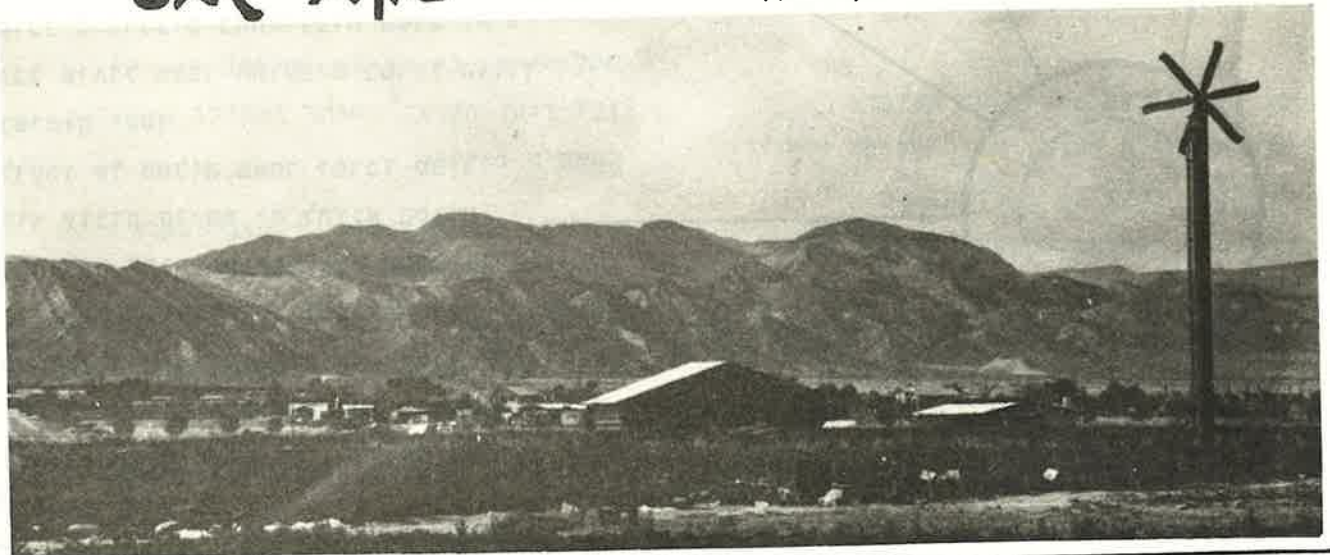
כדי להתגבר על אילוצים אלה ועל אחרים, מתרכזים בימים אלה בחיפוש אחר טיפוס משק חדש וכן נעשות בדיקות לשינוי תאריכי הזריעה כדי להקדים יותר ולא להכנס לתקופות הקרות. לצד פעולות אלה, הרי שמעודדים חברים לפנות יותר ויותר לענף גידול ההודים או הכרמים, כי בשה"כ, פארן היא לא המקום האידיאלי לגידול ירקות, ואמורים הדברים גם ביחס לגידולים האביביים, שבגלל תנאי האקלים השונים - לא מצליחים, כבשאר הישובים באזור. (לדוגמא, הבדל הטמפרטורות בין פארן לעידן הוא כ- 4° - 5° - וזה משמעותי מאוד בחודשים הקריטיים) ההרגשה הכללית בפארן, היא של ניתוק מהמרכז, מישובי הגוש הצפוני - צופר - ספיר - עין ייב וכמובן חצבה, עידן ועיר אובות. מרחק זה הוא גורם בטוח להרגשה של בדידות והוא אף מונע התפתחות כללית של אזור פארן.

ההרגשה הכללית במקום היא שפתרון למצוקה זו יכול לבוא בדמותו של ישוב נוסף באזור פארן וזה צורך עליון למושב ולאזור הערבה בכללותו. פארן מוכנה לבוא במגע עם כל הגורמים המיישבים ועם אחרים, ללוות הקמתו של ישוב מעין זה ולעזור לו

בכל התחומים האפשריים. הקמתו של ישוב כזה תבטיח הרחבת המסגרת החברתית (הן לנוער והן למבוגרים) ו"הרמתם" של פרויקטים חדשניים המצריכים איחוד משאבים ואף מעבר למסגרת החד-מושבת. ועד אז מן הראוי היה לנצל את הכוחות הקיימים ובמיוחד בכל הנוגע לחינוך ולנוער בערבה. חשוב שיהיה מגע בין ילדי הע"ב ולא רק בתחומי ביה"ס אלא גם במסגרת מפגשים אזוריים במושבים השונים, כאשר כל מושב נוטל על עצמו ארגון ובצוע מפגש מעין זה, או הקמתה של תנועת נוער אזורית לילדי הערבה.

באשר לתחומים אחרים, שבהשג ידמידי, חייבת להערך בדיקה מחודשת בכל הנוגע לשלוב פארן בנושאים האזוריים (ובדיקה-הן במסגרות הרחבות יותר - אלה של המועצה - והן בפארן עצמה) ואז אולי יחושו גם החברים בפארן את היותם חלק בלתי נפרד מהאזור מבחינת "רחוקים אבל קרובים" ולא להיפרך.

רשם: יצקב אבא

מרכז ספיר

ישׁוב עצמאי

בישיבת מועצה צתחילת חודש מארס 1983, הוחלט על דעת המועצה וועד היישוב, על הקמת צוות הגוי, שיבחן ויבדוק את נושא הפיכת מרכז ספיר ליישוב עצמאי.

בצוות ההגוי חברים: משה אופיר, שי בן-אליהו, אורי איכהולץ, רן חן ושלמה קרמר.

פגישה ראשונה נערכה ב-5.3.83 ולהלן תמצית השיחה:

לדעתו של שי ישׁוב כמו מרכז ספיר חייב להגיע לסדר גודל של כ-300 משפחות לפחות בטווח של 10 שנים. היקף כזה של אוכלוסיה חיוני כדי שהישוב לא יתפורר. שי רואה בצורת ההתארגנות הפנימית של היישוב את נקודת המפתח.

עקב ריחוקו ובידודו של ישׁוב כזה מוטלת עליו מעמסה כבדה של אספקת שירותים ציבוריים בסיסיים וכן פעילויות נוספות אשר יוצרות את איכות החיים כמו הפעלת בריכה, פעולות וחוגים לילדים ומבוגרים.

התארגנות של התושבים במסגרת של אחריות משותפת, אשר תחייב את כל התושבים מצד אחד ותביא להרגשת שיכות מצד שני, היא פתרון. השאלה היא האם האנשים מוכנים ורוצים בהתארגנות מסוג זה? ככל שיגדל מספר התושבים במרכז הצורך בשיתוף יקטן.

לדעתו של משליה, מאחר ומרכז ספיר הוא עובדה קיימת, יש למצוא מסגרת ניהולית פחות מחייבת אשר תטפל רק בנושאים הפורמליים. לגבי מקורות תעסוקה חדשים כמו תירות ותעשייה עתירת ידע אין כיום פתרונות לטווח הקרוב. קיים מלכוד מסוים משום שאין דירות פנויות ויזמים נרתעים.

לדעתו של שלמה אנשים יהיו מוכנים לקבל
אחריות בניהול הישוב ברגע שיכו (שורש)
במקום. הטיפול בנושא "בנה ביתך",
שהועלה לפני שנה ומאז לא נאמר ולא
נזכר דבר, יוצר רתיעה אצל האנשים.

משליה אמר כי הנושא בטיפול שוטף
וכי בזמן הקרוב ביותר יתחילו בעבודות
התשתית באיזור.

לסיכום הומלץ שנציגי הישוב יבקרו
במספר ישובים קהילתיים בארץ
על מנת להכיר מקרוב את דרך התארגנותם,
היתרונות והחסרונות הנובעים מכך.

מסרו: אורי.א. - שלמה.ק.

צוות הגוי - מ. ספיר

אורי העלה את השאלה האם התושבים בכלל
ישאפו לשנות את המצב הקיים. אין הם
מתעסקים בבעיות הניהול והארגון, אינם
מתלבטים כלל לגבי סדרי עדיפויות של
השקעות, משלמים את הארנונה ומקבלים
שירותים.

נציגי המועצה ציינו את העובדה
שכיום אחזקת המרכז אינה מכוסה ע"י
הארנונה ותקציבי משרד הפנים
והחינוך, למעשה המועצה נושאת בגרעון
הנוצר, לדוגמא-הצרכניה.
נושא זה יבורר בצורה יסודית יותר
בפגישה עם פלד - גזבר המועצה בשבוע
הקרוב.

במפעלים האזוריים

סיכום סיור בחו"ל אפריל 83

דרישות ספציפיות אין מהפרי, כמו מיון לגודל (בסטיה המבוקשת של 10%) (אינה גורם משפיע) כאשר הפרי ללא רקבונות או עודף בשלות אין בעיות בשיווק הפרי. סה"כ מכירות לשבוע בסניף בין 2,000 ל-4,000 קרטי לשבוע.

מסקנות אישיות מציריך

הצד המכריע בגידולו של פרי הפלפל או כל פרי אחר המשווק ברחבי אירופה חייב להיות מוגמש בדרישות האיכות, כאשר הביקוש עולה או יורד יש להבחין בהגדרה פרי מוגמש - אין כוונה לרדת מהסטנדרט הקיים דהיינו ללא רקבונות זיקנה ועיוותי יתר. לאחר מעקב שעשינו אצל המתחרים הספרדים היבחנו שאין שום פרופורציה בין האיכות של הפלפל הקליפורני לעומת הלמויה הספרדי שחיי המדף שלו קצרים מאוד והפרשי המחיר נמוכים ב-20% בלבד. המחיר לעקרת הבית - קליפורני נע בין 6-7 דולר לק"ג לעומת הלמויה 5-5.30 דולר לק"ג. יש לתת את הדעת לאור המחירים הנ"ל לגבי דרישות האיכות המוגזמות מאוד ומאיזן עם דרישות כאלו חייב לעלות המחיר המובטח לחקלאי ל-700-800 דולר לטונה לפני הו"צ. מסקנות נוספות שנתבקשו מתוך הסיור בשוק ציריך:

(1) חשש לעלות במחיר ולהתקע עם פרי ממלכדת את הצלחת העיסקה.

הסיור נערך ע"י שייקה ופולי ומטרתו לערוך הכרות עם מנהלי הסניפים המוכרים את תוצרתנו, לעמוד על הבעיות העיקריות שהיו להם בתוצרת שנשלחה אליהם מהערבה, ולהתרשם ממקור ראשון על אפשרויות היצוא שלנו בשנה הבאה.

חלק נוסף ועיקרי הקדשנו בסיור לראות ולהתרשם מהמתחרים שלנו בשווקים השונים באירופה, ומשטחי הגידול בדרום ספרד בחבל אלמריה ובחבל מורסיה.

בשוויץ - ציריך

שוויץ סונדלסון

ההתרשמות הכללית השנה מהפלפל היא חיובית המכירות היו מהירות, לא נשארו מלאים ולכן גם אחוז הפחת השנה ומיונים חוזרים היו אפסיים באחוזים בהשוואה לשנים קודמות, האריזה הקבועה של 6 ק"ג + העודף של אגרסקו דהיינו 3% מבטיח מכירה ואמינות כלפי הלקוח.

שיטות העבודה המקובלות בסניף בציריך הינם מכירה ישירה ללקוח ללא קומיסיון, המקובל בארצות שונות באירופה, הסוחרים מגישים את התוצרת בצורה יוצאת מן הכלל אפשר להגדיר אפילו - ציורית דבר החסר לנו בארץ בכל התחומים.

- (2) לגבי הנוהג של קלאס 2 שבוצע בסוף העונה זוהי אפשרות של לצאת ידי חובה, בחוגי הגנת הצומח בארץ ללא השפעה על המחיר בחו"ל.
- (3) יש לפזר את התוצרת מדצ' עד אפריל.
- (4) הפרי שהספקנו לראות היה באיכות יוצאת מן הכלל בהשוואה למתחרים ולכן אגף השיווק חייב לתת את הדעת על כך ולהפסיק ליצא לשם שמים אלא לחשוב על החקלאי הקטן.

הולנד - אפריל 1983

הולנד - חביב נציג אגרסקו

גם בהולנד כמו בשוייץ סה"כ המכירות היו מוצלחות, השנה נימכרו כ-300 טון סה"כ לפי דברי חביב אפשר למכור בשבוע כ-120 משטח שווה ערך למשקל של 50 טון.

מדיניות המלאים השתנתה השנה בהשוואה לשנים קודמות, המגמה היתה לחידוש מתמיד של תוצרת חדשה ואי אגירת מלאים דבר שהביא למכירות מוצלחות יותר ולהתייחסות אפסית של פגעים מכניים כמו פגיעות, מכות וכו'.

נוסף לכך החלק המרכזי מהביקור נסב סביב נושא המעורבות האישית של מפעלי ערבה בשוק האירופאי, יש להבין מכך שבמצב הנוכחי של סיום תפקידינו במסוף לוד או כרמל קור" ולא בחדרי הביצוע, ששם נקבעים המחירים והחלוקות לסניפים, עמל רב יורד לטמיון.

עוד פרט חשוב שיש לבדוק או לפתח ביתר מרץ הינו מערכת למעקב מתחרים פעילה יותר בפיקוח חדרי הביצוע על דרישות של תוספת תוצרת וקביעת מחירים לסניפים - משום שהמתחרים מארצות שונות כמו הקנריים והספרדים אינם מתמידים בהגעה ובלוח זמנים סדיר, והעצה והביקוש משתנים במקביל.

התעניינו בבורסה לירקות - מסתבר שיש פעילות ערה בבורסת הירקות של החקלאים המקומיים, יש לבדוק אפשרות מעשית של השתתפות עם תוצרת חקלאית מאזור הערבה יש להכנס לבורסה זו בכמויות מבוקרות ולבדוק מקרוב את ההשלכות שמתקבלות.

בסיוורים בחנויות גילינו להפתעתנו את מלון הטל דבש הלבן שמגיע מאל סלבדור כמו כן נאמר לנו ע"י חביב כי בחודשים דצמ' יונאר פבר' יש דרישה למלון זה

שלדעתנו הרבה יותר טעים מהשרנטה הצרפתי

ונמצא בשוק באביב האירופאי (חודש פבר').

כמו כן גילינו מלוני גליה והעוגן מדרום

אפריקה דבר שמדאיג מעט. לגבי ביקורת איכות

כל זמן שהפרי המגיע איננו רקוב ודבולן

המכירות מתנהלות כשורה, במקביל, אם מתעוררת

בעית איכות מדווח הנציג בסניף למרכז

אגרסקו בארץ והעתק הנישלח למועצת הירקות

(הביקורת) איננו מפורט-כמו משטח 1, 2 או 3,

או מס' ארגזים או משלוח ספציפי בכמות חלקית

מהמשלוח הכללי ואי הבהירות יוצרת הסקה

מסקנות מוטעית ע"י שירותי הביקורת ועל

חשבון החקלאי, כתוצאה מהקפדת יתר בביקורת

הארץ.

פרנקפורט - אפריל 1983

דוד גורן - אגרסקו פרנקפורט

גרמניה היא למעשה הסניף המרכזי והגדול

ביותר באירופה. רוב ההובלה האוירית מגיעה

למסוף בקלן ומועברת משם לשאר הסניפים

בהובלה יבשתית מקוררת, כל זאת בתאום

עם אי.סי. I.C. (כלומר - המרכז

האירופאי) לפי כמויות וגדלים, עמילות

המכס + הזמנת משאיות נעשות ע"י המסוף

בקלן. גם בסניף זה השנה ההתרשמות משיווק

הפלפל חיובית, אחוז הפחת היה אפסי המחירים היו טובים והמכות המכניות לא נחשבו, הפלפל נחשב כמרכיב המרכזי של הסוחר המקומי, ויש לעלות את הכמויות בפרי זה לעומת מה שקורה במציאות - כאשר הכמויות יורדות ואת מקומן תופס הפלפל הקנארי - הספרדי - וההולנדי, בנוסף לכך הועלתה המסקנה הברורה שיש לעבור להובלה אוירית ולנסות לצמצם בהוצ' כמו להוסיף יותר יחידות משקל למשטח, ובסה"כ להוזיל את האריזה. במקביל הסתבר ש-80% מהתוצרת שמגיעה לסניף זה עוברת אריזה נוספת ליחידות של $\frac{1}{2}$ ק"ג בשקיות או רשתות ומופצת לחנויות ברחבי גרמניה.

מסקנות נוספות מסניף זה

- (1) יש ליצור מדבקות מיוחדות לסניפים שבהם יש הזמנות מיוחדות.
- (2) מיון לגודל ספציפי מהווה מיגבלה ויש להתגבר על כך ע"י רישום של מיקס ML או מיקס SM, יש להבין שבגלל המיבנה המאורך של הפלפל יש קושי להגיע לדיוק מקסימלי לפי קוטר + המיגבלה הקיימת של מכונות המיון שלנו.
- (3) אין לעודד קלאס 2 בגלל ההתייחסות של הסוחרים על התוצרת הנחותה יותר, אלא לבצע כאמור בסעיף 2.
- (4) יש לשאוף להובלה אוירית כי הפרי המובל ע"י ההולנדים - לדוגמא - מגיע לאחר 11 $\frac{1}{2}$ שעות והתחרות קשה.

חצילים בסניף זה הגיעו בכמויות ובמחיר פו"ב של 800 דולר לטון, החוזה נתבטל והמשלוחים ניפסקו בגלל הצבע בעלי הגביע של חציל העדנה, במקביל בדקנו, והיסתבר שאין חציל אחד בכל השוק באירופה שעלי הגביע שלו לא השחירו - יש לנסות לדנג את החציל.

הצעות לגידול נוספות לקיים

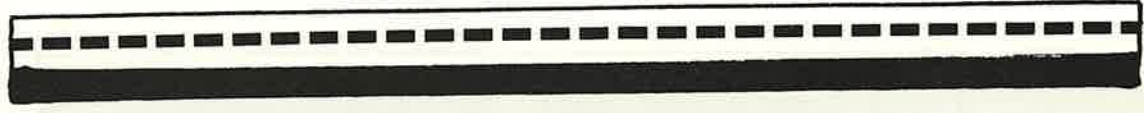
- (1) כרוב סיני עגול.
- (2) אספרגוס לבן - בשוק הגרמני. אספרגוס ירוק - בשוק האנגלי - הביקוש עצום לגידול האספרגוס ויש לתת עדיפות ראשונה ללימוד הנושא.

לונדון - אפריל 1983

יוסי גולדברג - אגרקסו לונדון

גם כאן באופן כללי הפלפל השנה הגיע טוב ללא רקבונות ופחת, המחיר היה קבוע ולא השתנה. הסניף עובד בעיקר עם רשתות שיווק גדולות כמו - מרקס אנד ספנסר "וסנסבורי" הפרי נארז כאן מחדש ע"י חברת "ספייר" ביחידות בודדות. סניף זה מסוגל לגדול בכמויות פי 2, יכול לקלוט 20,000 יחידות לשבוע כש-10,000 יחידות מסודרות בבונבוניירות של 28 יחידות לאריזה. יש להתייחס לנושא הבונבוניירות יותר ברצינות ואפילו להקדיש לכך אגף בביא"ר בקנה מידה מסחרי.

לטל דבש הלבן תינתן השנה "במרקס אנד ספנסר" עדיפות לקידום המכירות שלו, ובמקביל יהיה עלינו למצוא אריזה מתאימה ומושכת מבחינה אסטטית.

באופן כללי במלונים אין ליצור מלאים, בגלל חיי המדף הקצרים ועדיף להשמיד בארץ כמויות עם איכות גרועה מהורדת המחיר בחו"ל. בנוסף לכך מסתבר שמלון הטל דבש והעוגן אינם מלון נוסף בסל המלונים אלא, המלונים הנ"ל מתחרים בגליה ובכח המכירה שלו.

סה"כ הדרישה בשוק האנגלי לפלפל גדלה - ב-10% ובמחיר גבוה יותר (כמעט 50%) גם פה הוזכרו הזנים של אספרגוס לבן + ירוק - עלי ווטר-כריספ לתוספת לסלטים.

חסה אייסברג - נחשבת למוצר מצוין ובעל עתיד. התקבלה באנגליה בצורה יוצאת מן הכלל ויש אפשרות לפתח ולגדל בכמויות שיטת הקטיף והאיחסון הקיימות בבית האריזה הם: אריזה ואיחסון בואקום קולר דהיינו הקפאה מהירה של החסה למשך 25 דקות, במוצע מגיעה החסה ל-2°C, איחסון בקירור והובלה בקונטיינר קירור נותנת לפרי להגיע רענן ובצורה יוצאת מן הכלל. החסה כירק ירוק אכילה ומבוקשת מאד ברחבי אירופה, נוסף לכך יש להבין שהחסה היא גידול שני או אפילו שלישי. לדוגמא: ט"ד או מלון אחר, בסתיו עם הסיום (בסוף

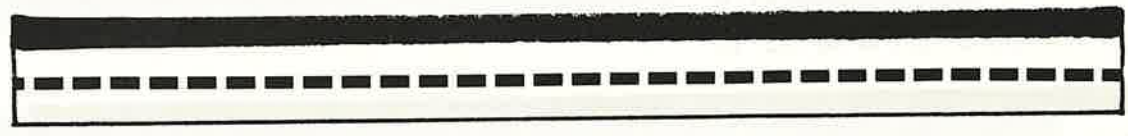
חודש אוקטובר נובמבר) שתילה או זריעה ובסוף או מחצית פבר' קטיף ואפשרות נוספת לזריעה של מלון או אבטיח, זה נימכר השנה במחירים טובים ויש להתייחס לנושא ברצינות יתרה.

ספרד - אפריל 1983

באזור אגילס אלמריה ורצועת החוף לכוון מערב.

בסירור שערכנו בספרד שבה ניתגלו לעינינו עשרות אלפי דונמים של ירקות מכוסים בבתי פלסטיק בשיטות שונות של השקיה: מהשקיה בתלמים עד השקיה בטיפטוף. הגידול המרכזי בחממות הינו - העגבניה. מעט מאוד פלפל, אפונה, מלונים מזן העוגן, שרנטה וטל דבש, יש להניח שגם גליה וכמובן מעט אבטיח.

בספרד מושקעים בשנה האחרונה כספים כבדים בפיתוח החקלאות והתשתית להובלה יבשתית בצורה מואצת, אפשר להבחין כיצד המנוף להתפתחות החקלאית הספרדית רץ בקצב מסחרר, ממלאים אדמות לא מתאימות בקרקעות מאזורים טובים, הכנה של מבנים - כלומר חממות ע"י קבלנים לוקחת שבוע (20 דונם) - הפלסטיק מחזיק כשנתיים ואין צורך להחליפו. הטמפ' בתוך החממה היא כ-7°C בחורף לעומת 0°C בחוץ.

כל שיטות הגידול של שטח פתוח הולכות ונעלמות,

עיי השימוש בחחמה יש אפשרות לגדל 3

מחזוריים של עגב' וכו' ללא התחשבות במזג אויר חיצוני. ההרגשה הכללית היא שאנחנו צועדים במקום לעומת הספרדים ויש לזכור שהרמה האנושית בספרד לעומת האנשים באזור הערבה הרבה יותר נחותה. מרשמים של אנשים שהיו לפני שלוש וארבע שנים בספרד ההתרשמות היתה שהחקלאות והתשתית היבשתית נמצאת עדיין במאה הקודמת אבל לא כן המצב, היום, לדעתנו, אם לא תקום תנועה רצינית עיי אזור הערבה, בארץ שתלחץ על המוסדות המתאימים סופנו שמהשוק האירופאי נעלם ברגע שהספרדים יתארגנו ויתאימו את הגידולים המתאימים לציבור ברחבי אירופה.

מסקנות שמתבקשות מהסיוור באירופה

- (1) יש להתייחס יותר ברצינות לצורת האריזה שתהיה מושכת וציורית. מסתבר שהגשה נכונה של הפרי מקדמת מכירות ללא פרופורציה לתוכן האריזה.
- (2) המיון לגודל מוגדר יוצר בעיות אצל הקניינים ברמת הציפיות. יש לשקול אפשרות של סימון חדש כמו מיקס ML או מיקס S1 משום שכל הגדלים נמכרים במחירים דומים בדי"כ ומוזר שגודל S תמיד במחיר מובטח נמוך יותר.
- (3) יש לעלות את הכמויות היחסיות בכל הגידולים ועיי כך לנצל את המנגנון הקיים ולהוזילו, ובנוסף לכך לא לתת למתחרים משאר הארצות לדחוק אותנו מהשוק האירופאי, אך על המוסדות

המתאימים להבין שללא עזרה מתאימה קצב היצוא יעצר.

(4) מעורבות אישית של המגדלים עם רכזי

הסניפים חייבת להיות הדוקה לגבי איכות - מדיניות הפיזור - והמלאים. אפשרות של אנשים שלנו בסניפים, במעורבות מעשית, חייבת להלקח בחשבון.

(5) תכנון מוקדם של האזור לגבי מועדי

זריעה ושטילה, כך שהויסות ופיזור הכמויות יבטיח מכירות טובות יותר.

(6) קיצוץ בהוצ' האריזה למינימום עיי

הגדלת מספר היחידות למשטח, ושימוש בחומרי אריזה זולים יותר.

(7) יש לעבור להובלה אוירית בגידולים

הרגישים.

(8) יש לדאוג שהביקורת של מועצת הירקות

והגנת הצומח, תהיה עניינית, בונה

ומקדמת מכירות ולא כפי שקורה היום במציאות, מכות מכניות, עיוותים

גודל וצבע לא נחשבו כמכשולי מכירות בחו"ל בכל הסניפים ברחבי אירופה.

(9) אפשרות להכנס לבורסת הירקות "נוסח

הפריחים" בצורה מבוקרת ללימוד הנושא.

(10) ללמוד נושא הזנים החדשים המבוקשים

כיום באירופה כמו: אספרגוס - ווטר-

כריספ (מצורף דף של סניף לונדון

לביקוש אחר זנים חדשים).

(11) יש לפתח את נושא המעקב אחר מתחרים

פוטנציאליים ברחבי אירופה - לדעתנו

היום הספרדים מהווים גורם מתחרה מס' 1=

הן בהיקפים והן בהתפתחות המואצת,

לעצמנו אנו חייבים להחליט, שמהשנה הבאה
אנו מתחילים להיות מעורבים ישירות גם
בצד השיווקי, ולא להפקיד חלק עיקרי זה על
חיינו לפקידים.

ויש להבין מכך שאם האוצר ומשרד
החקלאות לא יביאו זאת בחשבון
,לאלתר, צפויות לנו הפתעות לא
נעימות בעתיד.

לסיום

הבעיה העיקרית שלנו היא לא האיכות שכה
הרבה התייחסו אליה בעונה שחלפה. אנו
חושבים שכל מי שדבר על האיכות נבעיה
עיקרית הטעה את מתכנני החקלאות. הבעיה
העיקרית, לדעתנו, היא כיצד להביא כמויות
גדולות באיכות ברת מכירה. אם מעצבי
המדיניות במדינת ישראל לא יבינו שחייבים
לתמוך ביצור החקלאי תהרס התשתית ונדחק
מהשווקים החוצה.

וכשנרצה לכבוש השווקים בחזרה נידחק לכוונית
אדירים ולמשאבים עצומים.

מכרו: שיווקה ופואי

מפא"י, ארבה

שמורת שיזף

בצפון הערבה

סיפור ההמשכים

חזק א'י

מסר: גיורא אילני

באחד מימי שנת תשנ"ה (1995) ערך משרד החינוך תחרות ארצית לתלמידי חטיבת הבינים בכתיבת חיבור שנושאו - "מראה הטבע היפה ביותר שראיתי מעודי". בפרס ראשון זכה חיבור מפרי עטה של שטה קרן-צבי, מבית ספר "ראמים" בערד, ושמו: "שמורת שיזף, בצפון הערבה". לא נוכל להביא לפניכם את החיבור במלואו, מקוצר היריעה, אך הנה עיקרו:

"שמורת שיזף משתרעת ממזרח וממערב לכביש הערבה ולמסילת הברזל לאילת, בין המושבים עין יהב וחצבה במזרח, ובין כביש מעלה עקרבם ונחל נקרות במערב. בערב שלפני טיולנו הלימודי בשמורה, ספרו לנו המדריכים, כי בזמנים עברו, נראתה כל הערבה כמראה השמורה בהווה - ערוצי נחלים, ובהם עצי שיזף ואשל, וביניהם שפע חיות בר ממינים רבים ומגוונים. כיום נותרה מכל הללו רק שמורת שיזף, ושאר חלקי הערבה מיושבים ומפותחים לגמרי. היינו על כן נרגשים לקראת הביקור, ובערב שקדם לו, לנו בבית ספר שדה חצבה, וקבלנו הסברים על החיות והצמחים

15 | שנראה מחר.

... השכמנו לקום, ביודענו שיקר פעילות החיות מתנהלת בשעות הבוקר המוקדמות. צוות מדריכי השמורה הצמיד לנו מדריך מבני אחד המושבים, שזה עתה סיים את שירותו הצבאי והחליט, יחד עם כמה מחבריו, להקדיש את מרצו לטיפול בחיות וצמחי-בר בשמורה ובסביבותיה. כבר בכניסה לשמורה ראינו עדרי צבאים אחדים שרעו בשלוח במישורים הצחיחים שממזרח "לחורשת ילדי הערבה". רותם, המדריך, סיפר לנו בזמן הקמת השמורה חיו בה כ-30 צבאי מדבר, ועתה, על פי הספירה האחרונה, חיים בה 1200 מהם. עוד רותם מדבר, וכאילו במוסכם מראש, פרצו שני צבאים זכרים בהתנגחות מרהיבת עין. ראינו שלצואר אחד הצבאים קולר ועליו קופסה זעירה. לשאלתנו הסביר רותם, כי הקולר מכיל משך רדיו זעיר, המאפשר לאחד מחוקרי החיות הרבים הפועלים בשמורה ובסביבתה, לקבל נתונים על תנועת הצבאים ואורח חייהם. עוד אנו צופים במתרחש, והנה חשנו באי שקט, ואף בהלת-מה, בין הצבאים שבאחד העדרים. רותם הסה אותנו, ורמז לנו לרכז מבטינו אל סבך שיחי הבלוטנית שבערוץ נחל בוחן הסמוך. כולנו הבטנו במשקפות לעבר השיחים, ולפתע צעק מישהו - נמר !, אני רואה את חברבורותיו ! הוא מנסה להפתיע את הצבאים! רותם חייך והציע לתלמיד הנרגש לחדד את מבטו ולבדוק האמנם נמר אורב בין השיחים. כולנו התאמצנו לראות בין ענפי השיחים, אך לא היינו צריכים להאריך בתצפית, הטורף החברבר פרץ במהירות מדהימה ופתח במרדף אחר אחד הצבאים, היה זה ברדלס ! הוא לא הצליח להדביק את הצבי, וחזר, מתנשף אל סבך השיחים. מבין קפלי הקרקע נתגלו שני גורים נקודים שקדמו פני אמם השבה ממאמץ הצייד רותם ספר לנו על נקבה זו: היא הובאה לשמורה כגור צעיר בשנת 1994, לאחר שנמצאה ע"י חיילים מתאמנים בטנקים בסביבת נחל צניפים.

היות ואמה נהרגה, כנראה, ולא נמצאו מאז ברדלסים נוספים בנגב, הובאו זכר ונקבה נוספת מסודן והם שוחררו בשמורה לאחר שגודלו יחד עם "עבדתי" - זוהי הברדלסה שבה צפינו. רצינו להביט בה ובגוריה במשך כל אותו יום, אך רותם הציע שנפנה לעבר גבעות שיזף ונביט גם בחיות הנוספות שבשמורה. עלינו אל התצפית שבאמצע השמורה ולרגלינו, בכיוון צפון, בערוץ נחל שחק הבחנו בעשרות בהרות לבנות נעות במקביל לנחל. נסענו באחת מדרכי השמורה, לעבר עדר הבהרות הלבנות וככל שהתקרבו לחיות נהרו פני רותם עוד ועוד - לעינינו פסעו עשרות ראמים לבנים. קרניהם הישרות התוו קו דמיוני בשמי השמורה וכל המראה כאילו נגזר מעולם שאינו קיים עוד. בצד כמה מהראמים נעו עגלי-ראם צעירים, וציור פניהם השחור העיד שבעוד כשנתיים יגדלו ויהיו כהוריהם חדי הקרן. רותם סיפר שאין כמעט טורף טבעי המסוגל להמית ראם בוגר, אך הצעירים נטרפים מדי פעם בפי ברדלס, או קבוצת זאבים. "מדוע אין מוצאים את שרידי הראמים הנטרפים?" שאלנו את רותם, והוא הסביר כי העצמות ושיירי הבשר נאכלים בפי הצבועים ועזניית הנגב. "חלק מהעצמות מובא בידינו למאכל וריסוק ע"י הפרטים והצבועים שבמרכז הרבייה" הוסיף ואמר. "היכן הוא מרכז הרבייה?" שאלנו ורותם הציע לנו להתאזר בסבלנות - "במרכז הרבייה נבקר לפנות ערב, בסיום סיורנו בתחום השמורה הפתוחה!" בהמשיכנו לנסוע, ברכב השמורה הפתוח מלמעלה, הביא אותנו רותם אל אתר קנון יענים. רצינו להתקרב ברגל למקום הקו. עליו דגרה הנקבה, אך רותם הניא אותנו מכוונתנו באמרו "בעונת הקנון נעשים היענים הזכרים תוקפנים וסכנה להתקרב אליהם, אולי נשוב להתבונן קצת בראמים הלבנים?" הסכמנו ברצון, ורותם ספר, כי בשנות הששים נכחדו הראמים מהטבע לחלוטין, ושאריתם הוחזקה בגרעיני רבייה בשביה.

החזרת הראמים לטבע בערב הסעודית נכשלה לאחר המהומות שפרצו שם בעת המהפכה ב 1986. "כיום, עדר הראמים שבשיזף" הוא הגדול בעולם, ובאזור שממערב לכביש הערבה חיים כמאתיים ראמים נוספים. שאלנו את רותם מדוע הובאו ראמים, ערודים, ברדלסים ויענים לשמורה, והאם הצבאים, החוגברות והקרקלים, שהיו כאן, מקדמת דנא, לא נפגעו מהכנסת החיות החדשות. רותם חייך והשיב, כי השמורה הפתוחה כוללת רק חיות ממינים הקיימים בהווה, או שהיו בעבר בערבה ונכחדו מחמת ציד בידי אדם. "במרכז הרבייה מגדלים אנו מינים נוספים, העומדים בפני כליון בתחום הנגב ומדבר יהודה". עוד אנו צופים בראמים מרהיבי העין ובין השיטים שלרגלי גבעות שיזף שמענו קולות ציפרים נרגשות ונסערות. התקרבו אל מקום המהומה ורותם הצביע על קבוצת זנבנים שדילגה במתיחות רבה מעל ומסביב שיח ריכפתן צפוף. בהביטנו במשקפות ראינו כי לרגלי הזנבנים ענודות טבעות צבעוניות. רותם הסביר כי בשנות השבעים החל כאן אחד המחקרים הזואולוגיים המרתקים ביותר בעולם ע"י המדען הקשיש א. זהבי ותלמידיו, הם מסמנים מאז את כל הזנבנים שבשמורה ולומדים את מעשיהם ופעילותם. רותם הוסיף שבמעבה שיח הריכפתן מסתתר טורף כלשהו, והזנבנים גילו את נוכחותו, ומקפצים מסביב בקוראם קריאות אזעקה. רצינו להתקרב ולאץ את הטורף לצאת ממחבואו, אך רותם הזכיר לנו שזוהי עבירה כפולה - א. אין לרדת בשמורה מדרכים סלולות. ב. אין להפריע את מהלך חיי החיות בשמורה. אך לא היה עלינו להמתין עוד הרבה, לאחר

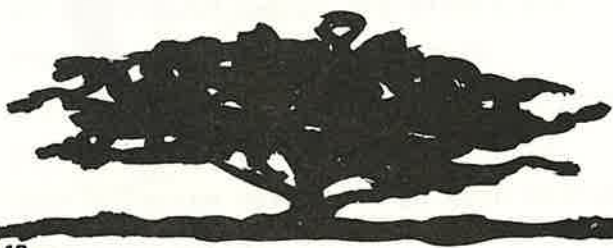
ריקוד הזנבנים הנסערים, הגיח מהשיח קרקל יפהפה, ועשה דרכו בעצלתיים לעבר עצי השיטים שבנחל שחק. הזנבנים זינבו בנסיגתו בקריאות רמות, ולבסוף פנו לעניניהם הרחק ממחבואו החדש של הקרקל. רותם היה גאה בקרקל הנהדר וסיפר, כי אף שחתול זה שכיח בשמורה, אין רואים אותו כמעט בשל הסוואתו המושלמת, ונטייתו להחבא בשיחים ועצים. "ליד מרכז הרבייה, אנו מגישים לחיות בשר בשעות הלילה, וזה מאפשר לצופים, לראות חיות, שבדרך כלל, אינן פעילות ביום - צבוע, קרקל, שועלים, זאבים, גיריות דבש ועוד חיות". המשכנו בסיוורנו בכיוון לערוץ נחל שיזף, בחצותנו את רכס גבעות שיזף התגלה לעיננו המראה הנהדר במלוא יפיו - עצי השיטים הגדולים למלוא רוחב ערוץ הנחל בצילם נחים צבאים, ראמים, ערודים ויענים. עופות גדולים וכהים דאו מעל אחד מעצי השטה ואחד מהם נחת בכנפיים פרושות על קן זרדים גדול במרומי העץ. רותם הצביע בגאווה על הדורסים הגדולים: "עזניות הנגב הן אלו. ב - 1983 נעלמו לגמרי מהערבה, ורק גידולם בשביה, במרכז הרבייה שלנו, הצילם מכליון. זהו אחד הזוגות הראשונים ששחררנו מהשביה, והם בנו את קנם כאן, במרכז השמורה ומגדלים זו השנה החמישית את גוזלם. זוגות נוספים מקננים בנחל בוחן". צפינו עוד שעה ארוכה במעשי העזנית, ואכן נוכחנו כי העזניה מאכילה את הגוזל הרך שבקן בנתח: בשר קטנים שהיא מנתקת מגוף חרדון צב שהביאה לקן. רותם אמר - "אראה לכם עכשיו את מקום מגורי אוכל פגרים אחר, הצבוע, אך לשם כך נצטרך ללכת מעט ברגל ולשמור על דממה מוחלטת. מי שחושש שלא יוכל להתקרב למערה מבלי לדבר - ישאר ברכב". איש לא בחר במכונית, ונסענו בכיוון לגבעות שיזף, אשר באחד ממדרונותיהן נימצאת מערת הצבועים. בהגיענו לסביבה ירדנו מרכבנו

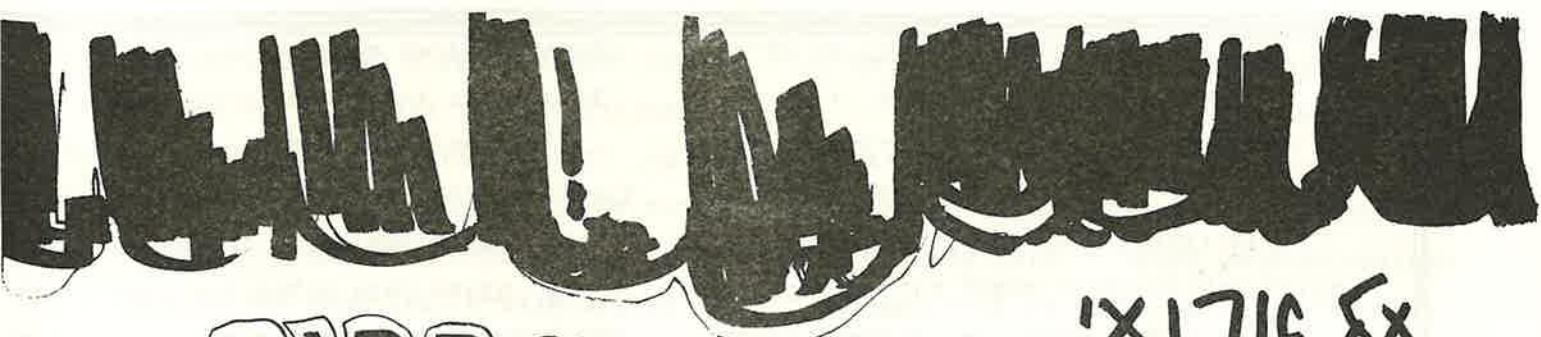
והלכנו דוממים, בעקבות רותם. בהגיענו אל שפת המדרון רמז לנו רותם לכרוע ולהתקדם בשפיפה, לבסוף רבצנו כולנו כשפנינו אל פתחי המערות החתורות באבן החול והמתנו לבאות. לא חלפו אלא דקות אחדות, ושלושה גורי צבוע, בני כארבעה חודשים יצאו מפתח אחת המערות. לאחר שסקרו בזהירות את הסביבה, ומחמת ראייתם החלשה לא הבחינו בנו, פנו השלושה לשחק בקטע עור ראם שנותר מסעודות קודמות. רוחות הגורים נשתלהבו במשחק התוקפני והם נהמו זה על זה באיבה. נהמות אלו הגיעו אף לאזני אמם, שנחה במערה נמוכה יותר, והצבועה חשה להסית את הגורים ולהטיל משמעת וזהירות בפעילותם. כל הארבעה נעלמו ברעש ובמחאה במעמקי המערה. נפעמים שבנו לרכב, ועתה פנינו אל מרכז הרבייה והמחקר. בדרכנו חצינו שנית את ערוץ נחל שיזף והגענו לאזור הרבייה הנמצא בדרום מזרח השמורה, בכניסה לשטח המגודר בקפידה, נפרד מאתנו רותם, ואת מקומו תפס עופר - אף הוא מעובדי השמורה. עופר הציע שתחילה נסייר בגן רביית צמחי-הבר, ונכיר לדעת את הנדירים בעצי ושיחי המדבר. מנהלת הגן הקשישה, נטע, ממושב עין יהב הציגה לפנינו את בני טיפוחיה, כאילו היו אלו נכדיה, היא סיפרה לנו כי חלק ממיני העצים והשיחים היו כה נדירים עד שנאלצו להרבותם משני פרטים בלבד. רק עברנו על דקלי הדום המצריים, שעל מקום גידולם הטבעי בנוי עתה שדה התעופה שבאילת. עצי הצלף רתמי גבוהים וגמישים פרחו בפרחים אדומים. המרואה עבת העלים רבתה בגן הריבוי לאין שעור לעומת ריבוייה בטבע, ולפני שנים אחדות נשתלו עצי מרואה צעירים בשמורת עין גדי. עצי מורינגה גדולים וענפים שימשו כמשברי רוח לגן כולו, ועליהם זיהינו מטפסי מדבר אחדים - מחומא לוליני וסהרון משולשל. נטע הראתה לנו גם את אזור גידול צמחי נאות

המדבר, ושם, בצל ובטפטוף ראינו את הסחלב
בן חורש דגול פורח בהמוניו ולידו טופל
אדום, אצבוע ים-המלח וחלביב רתמי.
עופר הוליכנו עתה אל מקום רביית חיות הבר.
בחצר הכללית רצו וקפצו עשרות צבאי מדבר,
וכהים מהם, רעו בשלוה צבאי הערבה. עופר
סיפר שצבאי הערבה נעלמו מצפון הערבה עוד
בשנות החמישים, ורק עדר שרידי נותר ליד
יטבתה, בדרום הערבה. עשרות הצבאים שראינו
גודלו מגרעין רבייה זעיר בן חמישה פרטים,
שהוקם לפני כחריסר שנים, עוד בטרם הקמת
השמורה. בחצר מגודרת גדולה ראינו גם ערודים,
פראים וראמים נוספים, אך מראה אחיהם שבשמורה
הפתוחה, בנוף הטבעי, היה נאה יותר. עברנו
אל כלובי הדורסים הגדולים וראינו את עזניות
הנגב, עיטי הסלע, הפרסים, העיטים הנציים
והנשרים. עופר הסביר שגוזלי הדורסים,
הגדלים במרכז בבטחה, משוחררים מדי שנה
בסביבת השמורה, לא כולם נקלטו בטבע,
אך אחוז ההצלחה מרשים. עברנו לחצרות
הזוחלים וכלוביהם וראינו את חרדון הצב
ההדור, הכח, צפעון עין גדי והפתן השחור.
אך החלק המרשים ביותר עדיין המתין לנו -
מכלאות הטורפים. עופר הסביר, שכדי לחקור
את הטורפים, ולאפשר לקהל לראותם מקרוב,
גידל צב גור מכל מין בידי אדם, וחיות אלו
רגילות לאדם וקל להתבונן בהן מקרוב. ואכן,
עופר הראנו בזה אחר זה שועל פנק, שועל
צוקים, שועל חולות, חתול חולות קרקל,
צבוע, זאב, נמר וברדלס. הצטלמנו עם החיות
המבויתות למחצה וירדנו אל מנהרת הטורפים.
מתקן זה נבנה כך שכל מין טורף רשאי לבחור
בין פעילות בחצר על פני השטח, לבין מנוחה,
או פעילות. במעמקי מערה מלאכותית שפתחה
מזוגג ופונה לכיוון המנהרה המואפלת, יכולנו
עתה, לראות בעינינו את המתרחש בחשכת מערת
הצבועים, דבר שאינו אפשרי בטבע. ראינו זאבה

מניקה את גוריה הצעירים ונמרה משתעשעת עם
גור יחיד. מערת שועלי הצוקים נבנתה
במימד האנכי, ויכולנו לחזות במשחקי המרדף
שניהלו על הדפנות המחוספסים. גיריות הדבש,
שכטורפים האחרים לא יכלו לראותנו מבעד
לזכוכית החדירה למחצה, ניהלו פעילות חזזור
ערנית ורעשנית, אך המראה המרהיב
בכולם היה במאורת שועלי הפנק - שועלים
אוהבי חברה אלו שיחקו בזריזות מפתיעה
בשרידי מריון מדבר שניתן להם לאכילה. האב,
האם ושלושת גוריהם, כולם ניסו לנשוך קטע
מעור המרכסס והמהומה רבתה. בצאתנו ממנהרת
הטורפים כבר היה לילה. קולות האוחים הדהדו
בין עצי השיטים ושאגת נמר הטילה בהלה
בין הפרסתנים עופר התעניין לדעת, אם
לאחר יום כה ארוך נהיה מעוניינים לצפות
בטורפים הליליים המבקרים בתחנת ההאכלה. אף
שהיינו עייפים, לא ויתרנו על התצפית הלילית,
ואכן מרבוח הזאבים והצבועים על הבשר שהוגש
היו סיום הולם ליום תמים בשמורה מרהיבה זו.
באתי בדברים עם כמה ממטפלי החיות לבוא
לצפות בחיי הקרקלים בשביה. הם הבטיחו לתת
לי גור מאולף, שבאמצעותו אלמד את חיי
החתולים הללו. אולי בדרך זו אצליח פעם
להתקבל לעבודה בשמורת שיזף".

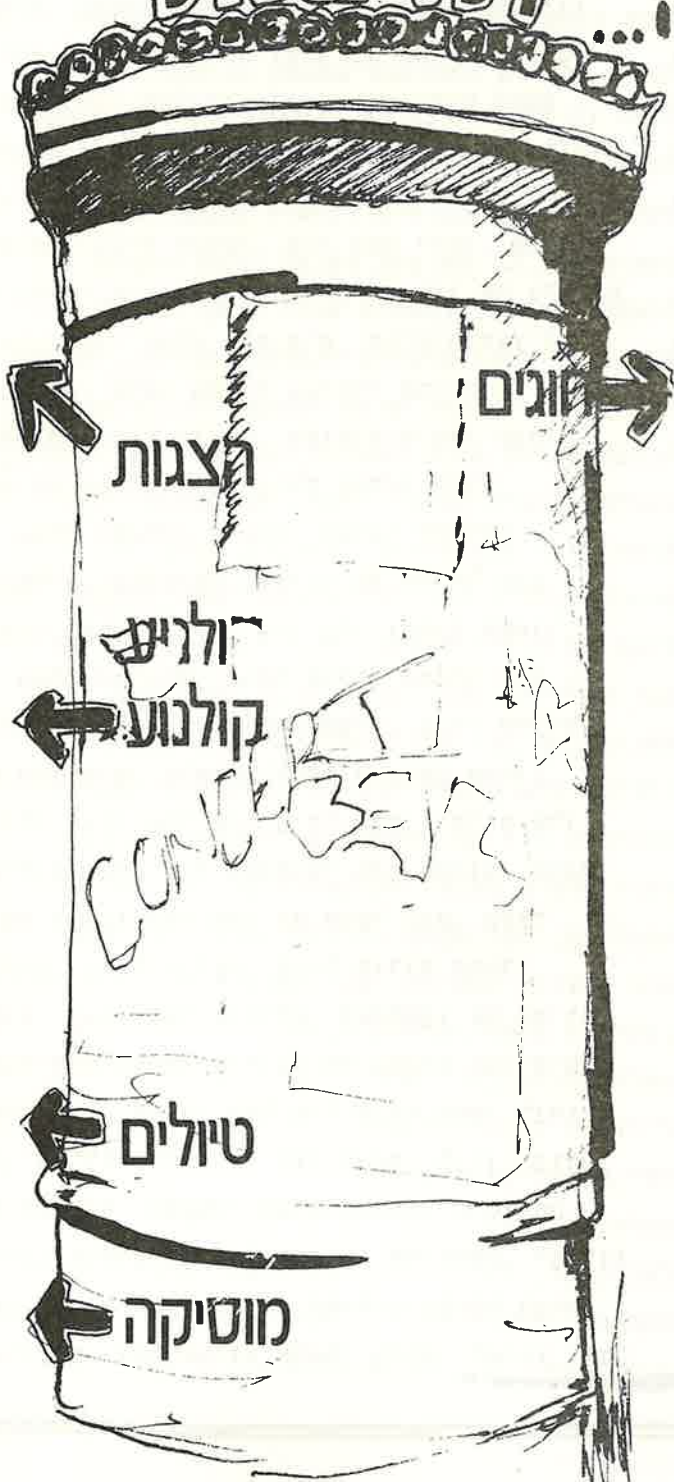
עד כאן חיבור התלמידה, ואם הייתם עמנו
בסיור הממושך, נזמינכם לשוב לשנת 1983,
ולדעת על התכניות להקמת שמורת שיזף
והבעיות הרבות הנלוות לכך. אך על כך,
בי"עלון ערבות" הבא.

תרבות

עם אירועי יום העצמאות-והלאום...

בעקבות תחושת חוסר הנחת שפקדה את רוב המבקרים בארועי יום העצמאות האזוריים במרכז ספיר, אנו, חברי צוות תרבות אזורית - מבקשים לציין מספר נקודות:

א. אמנם נכון, זה היה ממש בזיון. אבל המאמצים שהושקעו ע"י הצוות לארגון הדבר, היו מעל ומעבר, כאשר הכוונה, הפעם, היתה להזמין גורם חוץ, שהומלץ ע"י רכזי תרבות ממועצות אזוריות כגון; געתון, סולם צור וכיו"ב בכל פה, ואשר יארגן את "עולם הילד" שאמור היה לכלול את כל הדברים שפורטו בחוזר שהופץ בישוביכם, ומעבר לזה.

ב. לצערנו הרב, התברר ביום העצמאות, שבמקום להגיע לשטח בשעה 05.30 בבוקר, כמוסכם ביננו, הגיע למרכז ספיר רק "חיל חלוץ" מצומצם בן מספר "ליצנים" ואילו האמרגן עצמו הגיע רק בשעה 13.30, כשרוב הקהל כבר התפזר - ובפיו סיפור על תקלה מכנית ברכבו.

ג. מיותר לחזור ולציין את רמתם הנמוכה של "האמנים" שבכל זאת הופיעו וזאת, שוב, בניגוד להבטחת האמרגן ולציפיותנו, שלא לדבר על כך שמופעים רבים נוספים, שהובטחו, לא הובאו על ידו, ואמורים הדברים בהופעת זמרת, חבורת זמר בשירי להקות צבאיות, מכונת "סוכר", הרבה הרבה מוסיקה ועוד רבים אחרים.

שנתנו

- 3. מופע כינוס "הפועל" - יום שישי 6.5.83 בשעה 17.00 בספיר.
- 4. ולקראת סוף החודש - (טרם נקבע מועד סופי) - הופעת הזמרת חוה אלברשטין.

אז בילוי נעים לכולכם
 וקצת אורך רוח
 ולאלו שבכל זאת עדיין מרגישים
 עצמם נפגעים - הרבה הרבה סליחה.

מסרו: סמדר ואיציק
 צוות תרבות אזורית

- ד. במאמץ נואש להציל את המצב, ניסינו, חברי הצוות, להנחות, לכון ולקדם ככל האפשר - אך כל זאת טבע, בסך הכל, שמוטב שלא לחת לו ציון כל-שהוא ואילו אנו - עמדנו אובדי עצות ותוהים ...

ה. אמנם נכון, זה היה יום קשה לכולנו (לכם ולנו כאחד) ויתכן שתדמית התרבות האזורית ואמינותה נפגעו קשות. אך חושבים אנו, שגם דברים מעין אלו עלולים להתרחש ואנו מקוים שבזאת לא תבחן הפעילות התרבותית האזורית בכללותה. מחי "התרבות האזורית" עושה מאמצים רבים להביא לערבה ארועים אכותיים ובכוון זה היא תשתדל לפעול גם בעתיד.

אנו מקוים שהטעם המר ישכח במסגרת הנאות שתפיקו מארועים רבים רבים אחרים ...
 וכבר על הפרק:

- 1. מועדון זמר - עם יוסי לב וחבורתו בעין יהב ביום שישי 29.4.83.
- 2. הצגתו של יהונתן גפן - "קשר אייר" - בביצוע תאטרון "בית לסיין" ובהשתתפות: דליק ווליניץ, נורית גלרון, דני ליטני, עופרה וינגרטן ואחרים. (יום שבת 30.4.83 - בשעה 21.30 בספיר).

חקלאות בערבה

סקירת הועדה החקלאית

בצל ירוק -

בשנה הבאה, על פי התחזיות, צפוי מחיר גבוה לבצל, בדומה לשנה זו. התחזיות מתבססות בעיקר על היקף המזרע של הזן ריברסייד. בשנה בה יבולי הריברסייד גבוהים - ישנה אספקה של בצל בכל חודש ינואר. עובדה זו גורמת לדחית התחלת השווק או להפחתה בכמויות של בצל-ערבה ולהצטברות בצל מאוחסן בישובים, והשווק מוחזק במצב רווי במחירים סבירים, לכל היותר.

השנה קטן, היקף זריעת בצל ריברסייד בשל מזג האוויר הסוער ואנו צפויים למחסור כבר בחודש דצמבר. מכיוון שגידול בצל יבש בערבה נתון למכסות, נראה לנו שיש מקום להציע גידול מקביל בצל ירוק. זורעים בספטמבר-אוקטובר זנים שאינם מתבצלים מוקדם ואחרי 3 חודשי גידול ניתן לאסוף ולשלוח. יש להניח שאם מחירי הבצל היבש יהיו גבוהים הם יסחבו עמם את מחירי הבצל הירוק. בשנה החולפת לפחות - התהליך הזה קרה.

טל דבש -

בעית התמוטטות פירות טל דבש ידועה. ניתן, לדעתנו, לגדל טל דבש ליצוא, למרות שלא

נמצא פתרון לבעיה, ע"י התארגנות ותכנון של מועדי הזריעה והאספקה.

ההנחה הבסיסית היא שאם לא תהיה הצטברות של משטחים בבית האריזה לא תוצר פאניקה מהיקף הבעיה. ואחוזים בודדים של פירות מתמוטטים ניתן לספוג. (5% מפירות הטל דבש שיוצאו מספרד לאנגליה - נמצאו בשלבים שונים של התמוטטות וזהו לדעת אנשי "מרקס אנד ספנסר" אחוז סביר).

עגבניות לתעשייה -

גידול זני עגבי לתעשייה לשוק המקומי הוא אפשרות שהוצגה מסי פעמים בזמן האחרון. תצפית ראשונית בחלקת הנסיונות מראה שבהחלט ניתן להגיע ליבולים גבוהים כאשר כ-80% מהיבול מתאים לשווק כסוג 10.

שיטת הגידול דומה לגידול פלפל, כעקרון. הנחיות מפורטות יובאו לידיעת המגדלים ע"י מדריך הירקות האזורי ומוצע לנסות דונם או

שניים אצל מספר מגדלים בכל ישוב.
יוזכר שהעגי לתעשיה מוכרות ומבוקשות בשוק
ועשויות לפדות מחירים גבוהים. כמו-כן
נשמרת האופציה לקטיף ממוכן, במיוחד לאלו
ש"יכבר לא יכולים יותר". הקומביין עומד
ביוטבתה ומחכה לתעסוקה.

פלפל -

הזן "אפיל" הוכיח השנה שוב את יתרונותיו
הבולטים. הוא מאחר מאוד להבשיל - חודש כמעט
אחרי המאור מאותו מועד. הפרי בעל דפן עבה
ושוקל, ברוך השם. העלוה מפותחת מאוד, הצמח
גדול אבל בעל גזע עבה במיוחד. צבע הפלפל
בהבשלה נוטה לחום ואנשי היצוא מסתייגים ממנו.
חשוב להקפיד לא לזרע זן זה מאוחר מדי. על
פי הערכה 15/8 הוא המועד האחרון בפארן
וצופר ו-20/8 בעין יהב וחצבה.

זרעים בשלב זה ניתן להשיג רק אצל חקלאים
שגדלו והפיקו זרעים. לשנה הבאה יוזמת הועדה
החקלאית חלקה מבודדת ליצור זרעים לערבה.

פלפל זהוב -

הוא גידול חדש יחסית, שעשוי לפדות מחירים
גבוהים, במיוחד גם בשוק המקומי. מקביל מבחינת
הגידול לפלפל מאור ומרשים מאוד בצבעו.
זרעים בכמות מצומצמת ניתן להשיג בחצבה ובפארן.
חצי ק"ג נמצא אצלי ויחולק למעוניינים.

פלפל חריף -

זרעי פלפל חריף מזנים שונים נמצאים אצלי
לחלוקה. ארבעה זנים של פלפל חריף גדול,
מרכזי יבול, אפילים וחריפים (יחסית לאורלי)
המתאימים לשוק המקומי; שני זנים בעלי פרי

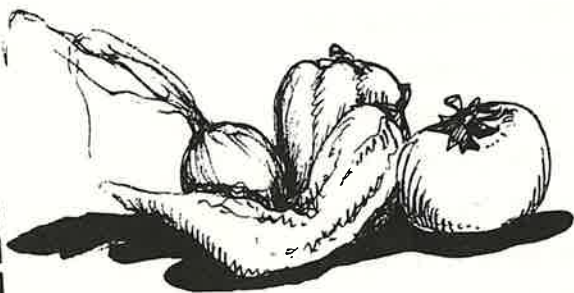
קצר ודק - ליצוא, ומספר זנים של פלפל חריף
ננסי למטרות מיוחדות או לשוקים מיוחדים.
קיימת אפשרות לגדל פלפל חריף לתעשיה.
התמורה \$2000 לטון פרי יבש. הקטיף יכול
להתבצע ע"י הקומביין החדש לפפריקה. חקלאים
מעוניינים מתבקשים ליצור קשר.

עגבניות -

משבר האמון שנוצר בנוגע לטיב הזרעים החריף
השנה באופן מדאיג, עלול להריא חקלאים רבים
להחלטה לחזור לזן הישן. אנחנו מוצאים לנכון
להזכיר שמספר זנים שנבחנו בחלקת הנסיונות
הם בבחינת מהפכה בתחום גידול העגבניות
וחשוב למרות הכל, לתת להם הזדמנות נוספת.
חברת "הזרע" נקטה שורה של צעדים מרחיקי
לכת כדי שתקלות חמורות לא תשנינה. כמו-כן,
בחלק מהזנים פותחה שיטת בדיקה מהירה
לקביעת אחוז הזרעים הזרים לזן.
רשימת הזנים המומלצים תמסר ע"י המדריכים
החקלאיים, והועדה החקלאית תדרוש מידע ברור
מחברות הזרעים על נהימנות הזרעים. אנו
מקוים שהתנופה בתחום זה לא תעצר.

מסר: ישי אדלר

ועדה חקלאית

דוקטור אני חולה! שושנת יריחו ("הלשמניה")

ברצוני להקדיש הפעם את הפינה הזו לבעיות "שושנת יריחו", שנפוצה באזורנו זלאחרונה מופיעה בשכיחות גדלה והולכת. נדון כאן בגורם המחלה מעביריה, מניעתה והטיפול בה. "שושנת יריחו" או לאשמנזיס מהמילה לאשמניה (שם גורם המחלה שהיא פרוטוזואה) מתפתחת לאחר עקיצת זבוב החול הנגוע בגורם המחלה. כשבועיים לאחר העקיצה, אך גם תוך פרק זמן של עד מספר חודשים, מופיעה נפיחות קלה תת-עורית שמתפתחת לאחר מכן לכיב מפריש. הכיב מחלים בד"כ תוך מספר חודשים בהשאירו צלקת על פני העור.

אחד מהסיבוכים השכיחים הוא זיהום הכיב ע"י חיידקים שיכולים לחדור דרך הכיב ולגרום לצלקת של הרקמות מסביב לכיב. דבר זה יכול להיות מלווה בהגדלת בלוטות לימפה באזור הפצע. זיהום הכיב ניתן למנוע ע"י שמירה על ניקיונו, חיטוי וחבישתו. יש לציין שהכיב איננו מכאיב. ביחס לטיפול בכיב - ההחלמה בד"כ ספונטאנית, כלומר ללא צורך בטיפול תרופתי, אך במידה ויש זיהום משני של חיידקים יש צורך

בטיפול אנטיביוטי מקומי. עד עתה לא פותח
תרכיב חיסון יעיל כנגד המחלה.
זבוב החול יכול להעביר את המחלה רק
כאשר הוא עצמו נגוע בגורם המחלה ואת הגורם
הזה הוא "רוכש" ע"י עקיצת בעלי חיים
המאחסנים בקרבם את הגורם של "שושנת ירחו".
המאגר של גורמי המחלה באזורנו הוא בשני
סוגי מכרסמים שהן חולדות בשם מריונים
ופסמונים חולדות אלה חיות במחילות שהן
חופרות לעצמן באדמה. זבוב החול העוקץ
חולדה נגועה ואח"כ אדם, מעביר את גורם
המחלה מהחולדה לאדם. החולדות מהוות "מחסן
בלתי נידלה" של גורם המחלה. בהרצאה
שהתקיימה באוניברסיטת בן גוריון ע"י
צוות רופאים מהמרכז הרפואי "הדסה", הובאו
לידיעתי תצפיות שנעשו לאחרונה ע"י מדענים
העוסקים בנושא. יש לציין שהמחלה עדיין
מהווה חידה לחוקרים ולרפואה ובעיקר מהצד
החיסוני שלה.
זבוב החול פעיל בעיקר בשעות הערב המוקדמות
וכושרו לעוף איננו גדול. (עשרות מטרים בלבד),
ולכן כיסוי חלקים חשופים בשעות הערב, הגנה
על פתחי הבית מפני כניסת חרקים וריסוס
כדי להשמידם יקטינו את מידת התחלואה.
פתרון אחר הועלה בהרצאה שהוזכרה לעיל, פתרון
שלדברי המרצה יעזור לחסל את הנגע - והוא,
השמדת המכרסמים ברדיוס של 1 ק"מ מהישוב
והשמדתם בתוך הישוב עצמו. בדרך טיפול זו פרווה
ממילא חשיבותם של אמצעי ההגנה האישיים.
זבוב החול אינו מחזיק מעמד בסביבה יבשה,
ומקורות מים ולחות, מגבירים את תפוצתו
וממילא גם את תפוצת המחלה, על כן,
יש להקפיד על חיסולם של מקורות מים שלא
לצורך.

מסר: ז"ר אריה פילהבר

מרכז ספיר

סקירה חדשית

כמות המשקעים הרבה שירדה השנה בערבה גרמה באופן ישיר לפריחה לא רגילה באזור. צמחים חד-שנתיים פרחו השנה בכמויות שלא זכורות זה זמן רב. כל מי שהביט סביבו ראה את המרבדים שיצרו הפרחים בשלל צבעים מרהיב בערוצי הנחלים ולצדי הדרכים. חלק לא מבוטל ממגוון זה היוו צמחים נדירים כגון: חבצלות נגב, בצלצליות נרקיסים, אירוסים למיניהם וצבעונים, כשאת האירוסים והצבעונים ניתן עדין, לראות בפריחה באזור רכס חצבה ומישור ימין.

כמות המשקעים השפיעה, וללא ספק תשפיע בעתיד על אוכלוסית בעלי החיים של האזור. כבר בתאריך 5.3.83 נראו 2 עופרים באזור גבעות שיזף כשבוע לאחר מכן נראו 3 עופרים נוספים דרומית לעין יהב. ס"ה 5 פרטים. בתאריך 25.2.83 בצפה עייט ערבות כשהוא דורס חרדון צב שאורכו 73 ס"מ הווי אומר כמעט כפליים מגודל העייט. זוהי תצפית נדירה שמאשרת בודאות דריסת חרדוני צב על ידי עיטים. בתאריך 2.2.83 נדרס צבוע צעיר, זכר, בן שנה על כביש הערבה בין חצבה ועין יהב. פרט זה, כנראה, היה בדרכו לתחנת ההאכלה לטורפים המופעלת ליד ביי"ס שדה חצבה. בתחנה מונחים פגרי עגלים

קרקל (חתול המדבר) - פרט צעיר

המועצה השקיעה כסף רב בנקוי השטח
סביב למצבורים והתוצאות נראות לעין.
שפיכת פסולת שלא במקומה תחזיר את
המצב לקדמותו וחבל.
התושבים מתבקשים להקפיד בשפיכת
הפסולת בהתאם לשלוט המכוון.

(* בתאריך 4.3.83 נערך מבצע נקיון
בכביש הערבה מאזור צומת סדום עד
לאתר צופר הישנה במבצע השתתפו כ-1200
בני נוער מהתנועה הקיבוצית ומביה"ס
שיטים. במבצע נאספו מאות רבות של
שקיות אשפה שפוננו למצבורי האשפה
המקומיים.
אני מודה לגורמים שהשתתפו או תרמו
להצלחת המבצע.

והודים באופן קבוע ואלה מושכים בע"ח
מכל האזור. מדי לילה מגיעה למקום
להקת זאבים בת 9 פרטים שכוללת זוג
בוגרים, כנראה ההורים, ושני שגרים
של גורים צעירים ובוגרים. להקה
זו שוהה בתחנה חלק גדול מהלילה.
כמו כן מגיעים לעתים קרובות צבועים
ושועלים למיניהם. ביום נוחתים בתחנה
רחמים, נשרים ועיטים הנמצאים
בנדידה.

נקיון

(* בחודש האחרון עבד טרקטור במשך
מספר ימים במצבורי האשפה של פארן,
עין יהב, חצבה, ביי"ס שדה ועידן.
במהלך העבודה כוסו ונחפרו מחדש בורות
אשפה.

טיול החדש

בקור בשמורת טבע

עין צין ועין עקרבים

כדי לבקר בשמורה יש לנסוע לצומת עיר אובות ושם לפנות מערבה, נוסעים כ- 20 ק"מ עד לתחנית מעלה עקרבים שם פונים צפונה לכיוון המעלה ונוסעים כ- 1 ק"מ. לפני תחילת כביש האספלט כ-200 מטר פונים מזרחה לכיוון השמורה (יש שלוט מכוון). משאירים את הרכב ויורדים לסיור רגלי למעיינות של נחל צין. עוברים באזור של צמחיה סבוכה (עין עקרבים) בשביל מסומן, לצד דקליה גדולה ושיחי מלוח וימלוח, מגיעים לאפיק נחל צין

ומכאן הולכים במקביל לגדה הצפונית עד לאזור סבוך שני (עין צין) כשהמשך - חורשה גדולה של עצי תמר. כשיוצאים מהחורשה מזרחה מגיעים לבריכת מים עם מפל קטן וניתן להתרחץ במקום. מהבריכה חוזרים באפיק נחל צין. עוברים דרך עין עקרבים ומגיעים לחניון שממנו מתחילים. כל המסלול מנותב ומשולט (ראה מפה מצורפת). יש לזכור:

א) בשמורת טבע לא מדליקים אש למעט בחניון.

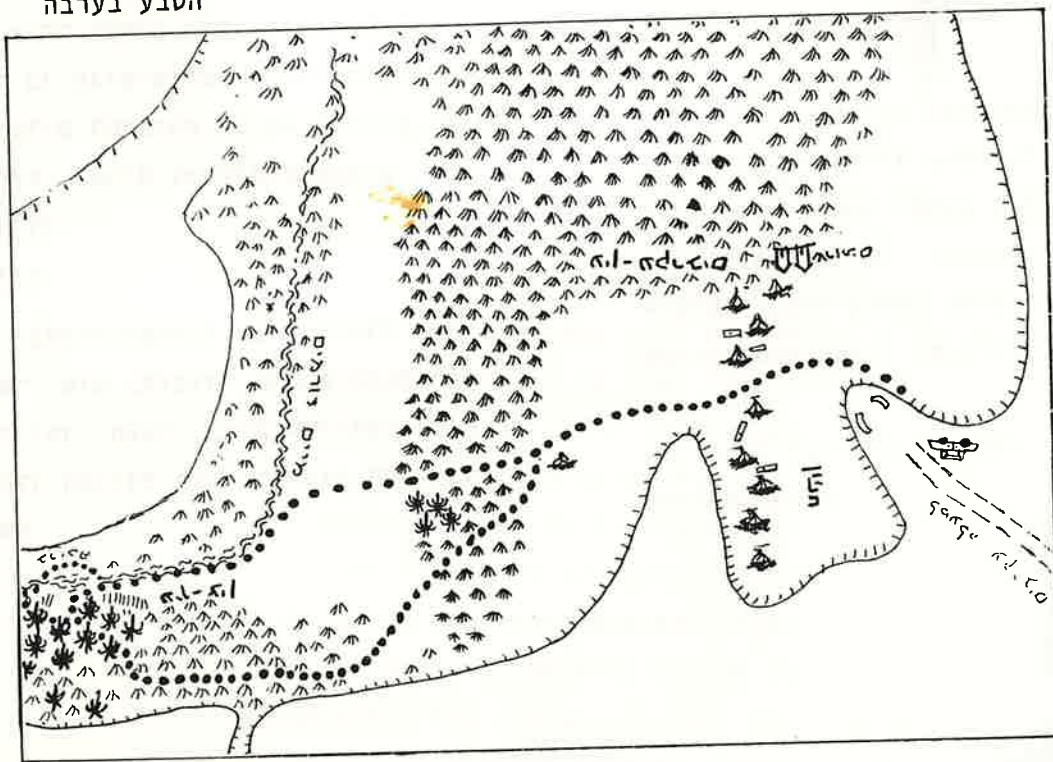
ב) וכמובן להשאיר את המקום נקי.

טיול נעים!

מסר: עבדי מנחם

פקח רשות שמורות

הטבע בערבה

ספורט

70N: שימועון ויזמן

רכז ספורט אזורי

ומה חגג בספורט האזורי?

שחיה

עין יתב - אמיר שחורי (לשעבר מאמן קבוצת חצבה) הצטרף לצוות מאמני קבוצת השחיה המקומית.

חצבה - עתיד להקלט בקבוצה מדריך חדש.

ספיר - בימים אלה נקלט במרכז מאמן; שיעבוד על קבוצת השחיה של ילדי ספיר, באותה המתכונת של השנה שעברה. מודעות על סדר הפעולות - יפורסמו.

פארן - עדין אין מאמן שחיה, - והחיפושים נמשכים.

- הוזמן ציוד שחיה לקבוצת פארן וספיר.

- קבוצת הפועל 'ערבה', קמה בשעה טובה ובעתיד הקרוב נרשום את שחיינינו המצטיינים בהתאחדות לספורט.

כדור יעף

החוג לכדור יעף מתחלק לשתי קבוצות:

(א) קבוצת המתקדמים תתאמן בעין יתב בימי די בשבוע בשעה 20.30.

(ב) קבוצת המתחילים תתאמן במרכז ספיר במוצ"ש בשעה 20.00.

שונות

- בקרוב יגיע מדריך טניס אזורי לישובי הערבה שידריך את קבוצות הנוער והבוגרים. הישובים מתבקשים להתארגן בהתאם לקבוצות.

- טורנירים - בקרוב יתקיימו טורנירים בכדור עף וכדור סל באולם הספורט האזורי: מדליות ותעודות מובטחות למשתתפים... עקבו אחרי פרסום מעל גבי לוחות המודעות.

- דו"ח פעולות של רשות הספורט - לקראת הגשת הדו"ח הנ"ל מתבקשים הישובים להעביר דו"ח הפעולות המקומי (סוגי הפעילות ומס' המשתתפים) לרכז הספורט האזורי.

- המעוניינים לארגן פעילויות ספורט בישובים מתבקשים לפנות למח' הספורט במועצה לקבלת סיוע.

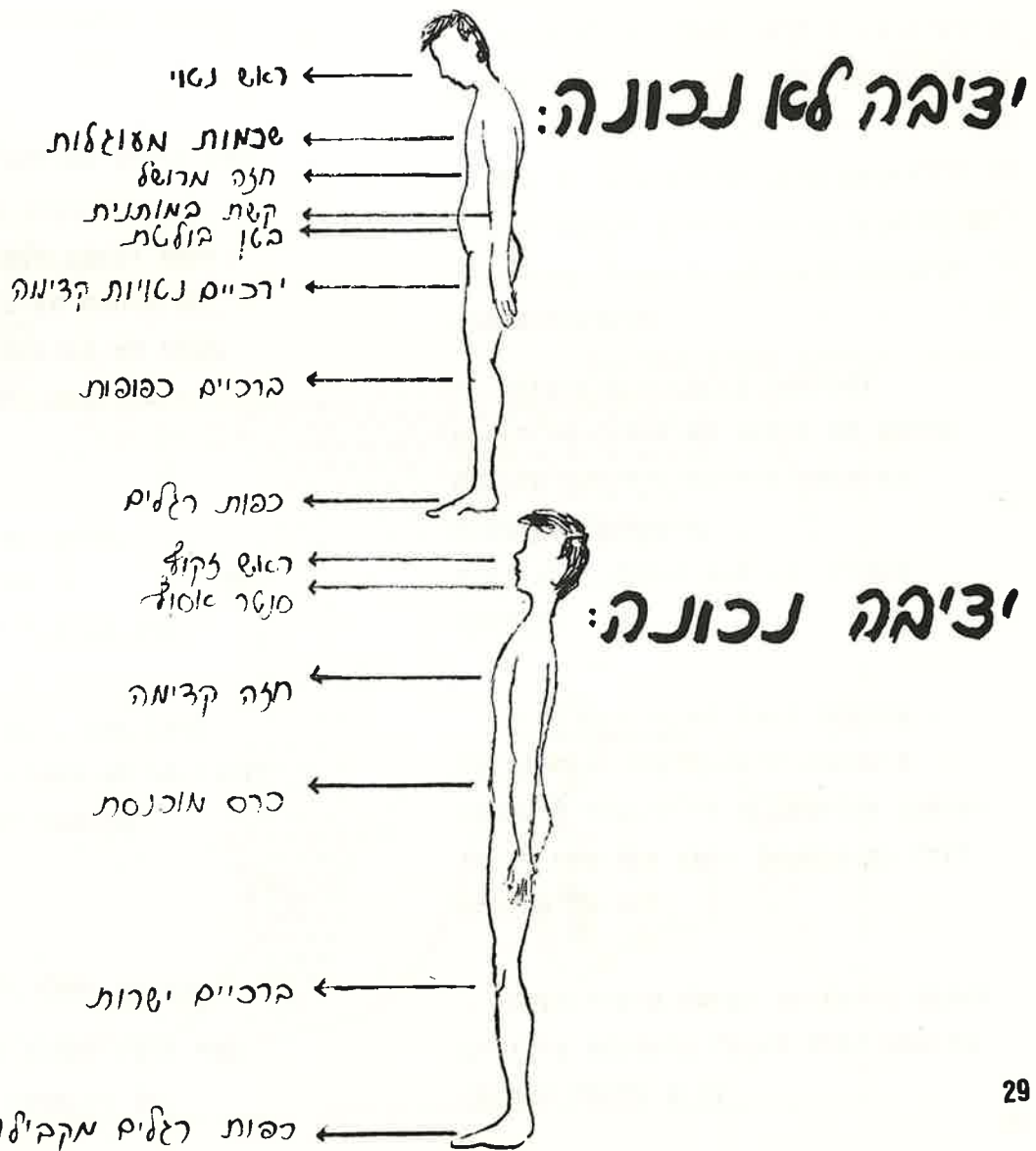
טפול בגבך ומנע נזקים

חלק א' 4

ש.311

והכעם- טפול בילדים

תן מבט על ילדיך ומנע מהם נזקים ובעיות גב בעתיד! בחן את הליכתם עמידתם (האם היא יציבה?), ישיבתם עיי שולחן (בזמן ארוחה ובלמידים).

- ד. הצעות מעשיות
1. תן לילדים להתבונן במראה, להכיר את גופם ולבדוק את יציבתם.
 2. בדוק יחס הגבהים בין השולחן לכסא בו משתמשים הילדים.
 3. בדוק רצועות ילקוטי ביה"ס והקפד שמשקל שווה יתחלק בין שתי הרצועות (ע"י הארכת הרצועות או קיצורן).
 4. רצוי להמנע מנשיאת משאות כבדים. במידה ונושאים משא יש להקפיד על כפיפת ברכיים והצמדת המשא לגוף.
 5. מומלצת פעילות ספורטיבית כגון שחייה. לעומת זאת, לא מומלצת פעילות מסוג משחקי מחבט (טניס שדה) - משחקים המפעילים צד אחד בלבד של הגוף ומעוותים את תהליך הצמיחה במידה ולא מקבלים איזון ע"י פעילות ביד השניה.
 6. במידה ומתגלה ליקוי כל-שהוא יש לפנות לרופא (אורתופד) לצלום וליעוץ.
 7. מומלצים עיסוק במחול וחנועה מגיל צעיר וכמובן - שחיה.

הזמן יקר וקצר והמלאכה מרובה - ניתן לתקן המעוות ע"י התעמלות.

הגילאים היעילים ביותר:

א. לבנות - עד גיל 12.

ב. לבנים - עד גיל 13-14.

מעל גילאים האלה הסיכויים הולכים וקטנים. כל הורה יכול לבדוק את ילדיו עם קצת חוש ובעין בוחנת:

מומלצת בדיקה יסודית - אחת לכמה חודשים.

הבדיקה תערך תוך בחינת הגוף מכוונים

שונים כמפורט:

א. הבדיקה מלפנים

* גובה כתפיים שווה משני הצדדים.

* גובה פטמות החזה - כנייל.

* מצב הצלעות סמטרי, יש להקפיד שלא

תהיה שקיעה באזור הצלעות.

* אופן העמידה (עמידה ישרה, עקומה

וכו') ומפרקי הברך בגובה שווה.

ב. הבדיקה מאחור

* האם גובה הכתפיים שווה ?

* האם גובה השכמות שווה ?

* האם עמוד השדרה מונח בקו ישר ?

* האם שתי גומות האגן מצויות בגובה

שווה ?

* האם קפלי הישבן מונחים בגובה שווה ?

ג. בדיקה מהצד

* ראש נטוי מלפנים.

* כיפוף גו לפנים.

* שכמות מעוגלות.

* כרס בולטת.

* שקע בגב תחתון-במותנית.

(והשווה גם אם הציור בראש המאמר).

מסמך: **שאלון ויזמן**

משולחן המועצה

* פארק ספיר -

לאחרונה הופסקה העבודה בשטח בגלל שיינגמריי התקציב בקייל, אך בימים אלה נערכה פגישה עם מר נחמיאס - איש הקייל וסוכם שימשיכו בעבודות מילוי האדמה נטיעת תמרים ויוצאו מכרזים לעבודות סיחרור המים.
נושא השקיית הצמחיה - לכשתשל- הוא על המועצה.
בימים הקרובים יתחדשו העבודות במקום.

* ביהייס -

- א. בימים אלה מתחיל תהליך בניית בנין ביהייס החדש - כשאת העבודות מבצעת חברת "אשטרום" במקביל לעבודת בניה נוספת בספיר. מועד סיום משוער - אפריל- מאי 1984.
- ב. הערכות לשנה"ל השמי"ד - לקראת השנה הבאה יקלטו באזור 6-7 משפחות מורים ובעיקר לביהייס התיכון.
2 בעיות עקריות קיימות בהתיחס לקליטה זו:

1. בעית תעסוקת בני הזוג. וכאן מתבקשים כל הגורמים בישובי המועצה להרתם לעזרה.

2. בעית דיור - בשלב זה לא נראה לנו שמרכז ספיר תוכל לקלוט את כל המשפחות החדשות ולכן יתכן וחלק מהמשפחות יפוזר בין הישובים, לפחות עד לסיום הקמת 10 יחידות הדיור החדשות במרכז. *
הסתיים תכנון תקציב תחנת הנסיונות של הערבה. מרכז התחנה הוא ביוטבתה ויש לה שלוחות בנאות הכיכר, עין יהב, צופר, פארן וחלקת מטעים נסיונית בחצבה.

חברי מזכירות תנועת המושבים סיירו במרכז ספיר כשהכוונה לבדוק השטח לקראת עריכת ועידת היובל של תנועת המושבים - במקום (מרכז ספיר) אי-שם במחצית אוקטובר.

* קידוחי מים בערבה -

יעשה קידוח מחקר בין עידן לחצבה ומתכננים בעתיד קידוחי מחקר ובדיקה נוספים באזור צופר. יחד עם זה, מתכננים מתקן התפלת מי שתיה בעידן וכן על הפרק חיבורה של ספיר למערכת של צופר - בעקבות מחסור במים בקיץ.

מסר: משהליה אופיר

* בימים הקרובים יתחילו, בשעה טובה, בפעולות בניה והרחבה במרכז ספיר:

א. הקמת 10 יחידות דיור נוספות.

ב. הקמת בנין בית הספר החדש. (סמוך לזה הקיים).

ג. הקמת מקלט ציבורי נוסף ליחידות הדיור החדשות. העבודות תבוצענה ע"י "אשטרום" כאשר הפועלים ישוכנו במחנה מחוץ לספיר כדי למנוע עימותים וחיכוכים מסוג אלה שהורגלנו להם בעבר. עם זאת, יש להדגיש שבמשך שעות העבודה יסתובבו פועלים בשטח המרכז, ולמרות הבטחות מפורשות והתחייבויות של "אשטרום" בנדון, יש להניח שיווצרו אי-אלו בעיות. התושבים מתבקשים להתאזר בסבלנות, ביחסם לפועלים אלה, וכן לדווח לדוד שגיא על כל חריגה ממסגרת היחסים התקנית - בין קבוצת הפועלים לתושבים במרכז.

* הסתיימה בנית המקלטים ביישובים וצידום. מערכות מיזוג האוויר יותקנו בעתיד הקרוב. החברים מתבקשים להקפיד על שמירת הציוד וטיפול נאות בו.

כמו כן הסתיימה בניתו של מחסן מליח בסככת המועצה ואף התבשרנו שהתקבל אשור הנוגעים בדבר לקבלת עדיפות ראשונה בקבלת מיכלי מים לשעת חרום והוא הדין במשאבה חשמלית - להשלמתו של הציוד הזה. בעת הצורך, יהולקו המיכלים בין היישובים השונים בהתאם לגודלם.

בריכת השחיה במרכז ספיר -

ועד הישוב מרכז ספיר החליט להעביר את שארית התקציב לפתוח בריכת השחיה במקום. ואמורים הדברים במימון הקמתן של סככות צל נרחבות, רכישת 35 כסאות נוח, רכישת מערכת קול משוכללת ושעון חשמלי גדול. בימים אלה נערכים לפתיחתה של הבריכה, למרות הקשיים הנובעים מתקלה טכנית, הגורמת לדליפת מים חזקה.

הכוונה לפתוח הבריכה בהקדם ובנתיים נקלט מציל שישתלב בהכנות לפתיחת הבריכה במועד המובטח.

* שמירת הורים בביה"ס -

לאחרונה התעוררו בעיות בנושא זה, כאשר חלק מההורים לא ממלא חובתו ולא מופיע לשמירה בביה"ס.

בשלב מסוים נשקלה האפשרות לבטל שמירה זו אלא, שהנהלת המועצה החליטה להמשיך בשמירה במתכונתה הרגילה.

כדי ליעל את המערכת פנתה המועצה ליועץ המשפטי של ממשלת ישראל באמצעות עורך הדין שלה - לקבלת מינוי להגשת תביעות.

עם קבלת המינוי יוכל עורך הדין של המועצה להגיש תביעות משפטיות נגד סרבני השמירה, דבר שיפתור גם את בעית ההשתמטות משמירה במרכז ספיר.

כ"כ נמסר לנו, שבימים אלה נעשים הליכים חוקתיים לשינוי חוק השמירה ובמיוחד בסעיפים הנוגעים לקנס המוטל על סרבני השמירה.

מסר: דוד שגיא

רכז בטחון אזורי/

מנהל משק

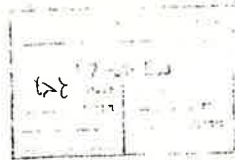
מכתבים למערכת

החברה הלאומית לשיכון עולים בישראל בע"מ
נבב עיר מרכז מסחרי

97060

12.9.77

לכבוד
עורך עילון "העבודה"
מ.א.מ. ערבה

הנדון: הגובה למאמרים בעלונים מס' 3 ו-4.

קראתי בעילון מס' 3 את הקטע על "עמידר" (הבטחה הבטחה) והתייחסתי אליו בסלחנות אך כשהורגתי חזרה במ בעילון מס' 4 - רואה אני לעצמי חובה להגיב. ולגופו של עניין - "עמידר" חברה גיבורית עובדת על - פי מקצב, כל החקונים הכלליים עליהם דובר - הם במסגרת "חוקת שיטתית", החוקצבת את לשנה - ומשועלת לפי סדר קדימויות הנקבע על ידי הנהלת החברה.

זה באסור לשינון ימור של ארגוני הרוח והבגנות. כדי לרצו החקונים המרדכר והחקונים היחודיים דניצענו אותם ללא שחילה.

בכל מקרה של בעיות וחקונים החלים על חברת "עמידר" - לא היה שום עכוב מצידנו, בסרביה חקונים השישור לכיבוע גיחן טלמונית כך שכל נושא "השיטות", נראה מודר מאד

החודסנות זו עלי לבין כי בהיות "עמידר" חברת צבורית ומבוקרת - היא חייבת למעול לפי כללי טינהל חקין זכן לפי סדר מסויים.

לשם רוגמת - במס דיייר מסויים שולם בשובר ידני (שובר זהוב) ולא העביר לידקטנו (על ידי שיה או הראר) את התחן השובר הטסולס הרי קד שנואה את השלובו כמחשב יעברו כחשיטת, וכל אורו זכן יחשב חדייר כחייב ! לכן הקפדה על הכללים מקצר החליטים ותקצור לכל הודיים.

נודה על שרסום הגובתי 17.

בברכה
כן גיש ביוור
עמידר - עיר

נבב/מ

111-92

הערת המערכת

הגובה מתאימה ביותר למכתב זה ניתן לקרוא בעילון מס' 4. ובעצם לא ברור לנו מדוע נשלחה התגובה דוקא לעילון זה ולא לעילון מס' 3 (למרות הסלחנות)!?

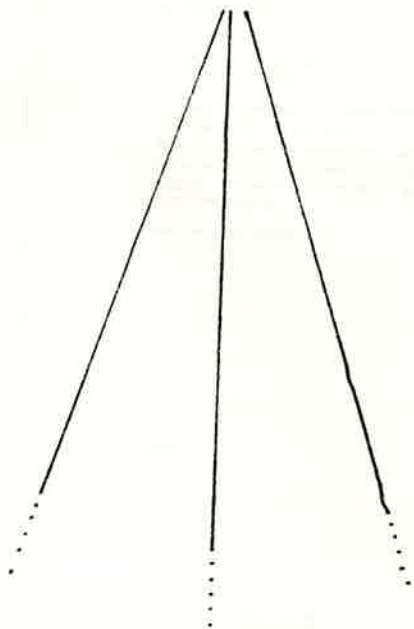
אנחנו בעיני עצמו

על טיפול

בדשא

לקראת

הקיץ

מתוך עמון פארן

עם התחממות האויר הדשא מחדש פעילותו. יהיה צורך להתחיל בכיסוחים וככל שהכיסוחים סדירים יותר והדשא לא מגיע לפיתוח עלים גבוהים, כך יש סיכוי שיראה יפה יותר ויהיה בריא. מומלץ כיסוח אחת לשבוע בערך, בהתאם לעצמת הגידול.

עכשיו הזמן למלא שקעים בדשא בחול עם זבל כדי להבטיח משטח ישר. זה יפה וגם חיוני לבריאות הדשא (הצטברות מים במקומות נמוכים, כיסוח לא אחיד).

אפשר עדיין לפזר זבל מפורר או כופתיות על הדשא, וכן אפשר להתחיל בדישון חנקני.

בדשא זקן וצפוף מומלץ לבצע דילול יש בפארן מדללת, ואפשר יהיה להשתמש בה, בתאום עם יוסי, תמורת תשלום. הדילול מוציא שלוחות זקנות ועלול יבשה ומאפשר צימוח חדש ובריא.

עם ההתחממות יהיה צורך לטפל בכנימת-עשב הרודוס, הנמצאת ברבים מן הדשאים. מי שלא יודע לחפשה, יוכל לפנות ליוסי או אלי. אצל יוסי יש חומר הדברה מגורען לפיזור בדשא נגוע ואפשר לקנות ממנו. (מדובר בבזודין או דיזקטול מגורענים 10% בכמות 8 גייר למ"ר). יש להקפיד ולפזר בכל תחום הדשא הנגוע כי קטע שהכנימות בו לא הדברו, יהיה מקור להתפשטות מחודשת.

הכנימה היושבת בתוך העלה ומוצצת מן הגבעול את חמריהמזון שלה, גורמת להתנוונות הדשא.

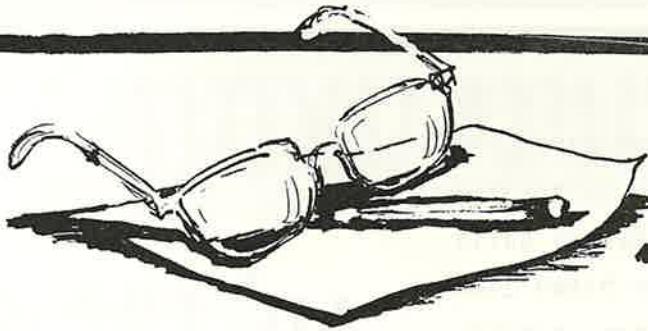
שתילת דשא: אפשר כבר לשתול דשא
חדש, חשוב להקפיד על הכנה מקדמת
טובה: פזור של כ-15 - 10 קוב זבל
לדונם והצנעתו עמוק ככל האפשר.
חשוב לשתול דשא כשפני השטח מיושרים
ומתוחים. זנים מומלצים - בהתאם לטעם
האישי. דשא בופלו או בופלו ננסי
טובים גם בצל, סנטה-אנה (הדשא בבריכה)
לשמש. אפשר לקבל שתילי סנטה - אנה
בתאום עם יוסי.

השקייה: אחת הסיבות למראה מכוער
של מדשאה היא השקיה בלתי אחידה או
בלתי סדירה. אסור להגיע למצב בו
הדשא יקבל תקופה מסוימת מים בשפע
ובתקופה אחת יהיה צמא. דשא צמא כל-
הזמן, מתחסן במידה מסוימת, אך דשא
שהתרגל לתפנוקים יגיב על צמא
ברגישות רבה למחלות ומזיקים.
השקייה בלתי אחידה - הכונה שפיזור
הממטירים אינו נכון ואין חפיפה
טובה ביניהם. עדיף להוסיף עוד
ממטרה או שתיים, ולהגיע לכסוי
טוב של השטח, כי קטע דשא המקבל
פחות מים נראה רע ולפעמים נדמה לנו
שצריך להשקות כל הדשא יותר, בעוד
שהבעיה היא בקטע מסוים.
חשוב להקפיד שכל הממטרות בשטח מסוים
יהיו מאותו סוג ובעלות אותו קוטר
של פיה. במידה ובאותה מערכת יש
ממטרות גזרה ומעגל שלם, כדאי שממטרת
המעגל השלם תהיה עם פיה גדולה יותר-
תוציא יותר מים כי היא צריכה לכסות
באותו זמן שטח גדול יותר.

אלו הנושאים העיקריים שכדאי להתייחס
אליהם. יש כמובן עוד רבים אחרים
ועליהם אולי בפעם אחרת.

רחל

כדאי לדעת

הספרייה אוסרת

1. יריד הספרים הבינלאומי
ירושלים. בבניני האומה החל
מיום חמישי ט"ו באייר תשמ"ג,
28 באפריל 1983 ובמשך שבוע ימים.

2. חג הספר - שבוע הספר העברי
תשמ"ג 1983 - יתקיים השנה
מיום רביעי כ"ז בסיוון 15.6.83
ועד בכלל.

על הפעילות בערבה תתפרסם הודעה
בפרדת.

3. תזכורת על שעות פתיחה הספרייה
האזורית:

יום ב' -
יום ה' - בין השעות 18.00-20.00
הספרניות מבקשות להשתדל ולשמור
על לוח זמנים זה ובעיקר להמנע
מלהגיע ברגע האחרון, כדי שבחירת
הספרים תהיה נינוחה ומחושבת.

מסרה: מרים נחום - מרכז ספיר

בז"ס שנה חצאה

מעוניין לפתוח חוג

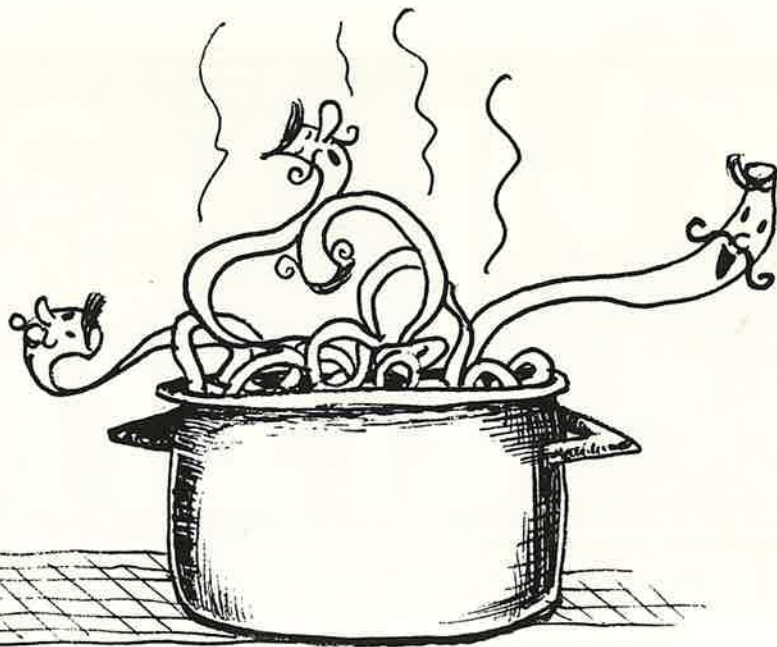
צפרות

המעונינים יתקשרו

לבית הספר 81546.88
לבקש את אילן.

ענין של טעם

ליד הבשר

אטריות "פידליו" - תוספת מעודנת
מהמטבח הספרדי.

ההומרים:

250 גרם אטריות דקיקות.

½ כוס שמן

2 כפוח רסק-עגבנין

1 כפית מלח

מעט פלפלת אדומה

2 בצלים חתוכים לטבעות

4 כוסות מים או מרק

הכנה:

א. מחממים את השמן בסיר רחב ועמוק

ב. מטגנים את האטריות בתוך השמן

תוך ערבוב, במשך מספר דקות,

עד שהן מזהיבות.

ג. מוציאים את האטריות בכף מחוררת

ומניחים בקערה. מוסיפים לסיר

עם השמן את הבצלים החתוכים,

רסק-העגבנין, המים והתבליים.

ד. מכסים את הסיר ומביאים לרתיחה.
מוסיפים את האטריות לרוטב
המבעב. מכסים. מנמיכים את
הלהבה ומבשלים בחום נמוך במשך
20 דקות. מסירים את המכסה
ובוחשים מעט במזלג, כדי
להפריד בין האטריות.
ה. מכסים וממשיכים לבשל עוד כ-20
דקות או עד אשר האטריות רכות
והרוטב נספג כמעט לחלוטין.
מגישים חם. לצורך חימום חוזר -
חש להוסיף לתבשיל מעט מים.

מסרו: רבקה וקובי בג

(מתוך "בעינינו" - עלון

עין ייב מס' 62)

